

САҚ, АЛТЫНЫ

ТҮПНҰСҚАДАҒЫ АРТЕФАКТІЛЕРДІҢ
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ КӨРМЕСІ

МЕЖДУНАРОДНАЯ ВЫСТАВКА ОРИГИНАЛЬНЫХ АРТЕФАКТОВ

ЗОЛОТО СКИФОВ

INTERNATIONAL EXHIBITION OF ORIGINAL ARTIFACTS

SCYTHIAN GOLD

Астана залы
Astanan Hall
Hall of Astana

Мәдениет
Culture Hall

Алтын залы № 2-3 қабат
Hall of Gold № 2-3 floor

Тарих залы - 3 қабат
Hall of History - 3 floor

Этнография залы - 3 қабат
Hall of Ethnography - 3 floor

Тарихи Қазақстан залы - 3 қабат
Hall of Historical Kazakhstan - 3 floor

САҚ АЛТЫН

ТҮШНУСҚАДАҒЫ АРТЕФАКТ
ҰЛТТЫҚ КӨ

ОТ

УДК
ББК
С

С **«Сақ алтыны» түпнұсқадағы артефактілердің халықаралық көрмесі = Международная выставка оригинальных артефактов «Золото скифов» = International exhibition of original artifacts «Scythian gold»** – қазақша, орысша, ағылшынша. 2017. – 108 с.

ISBN

Бас редактор –

А. Хазбулатов, философия ғылымдарының докторы (PhD), Қазақ ғылыми-зерттеу мәдениет институтының бас директоры

Редакция алқасы:

К. Алтынбеков,

«Остров Крым» ЖШС ғылыми-реставрациялық зертханасының директоры

Н. Ерёмина,

Орынбор губернаторлық тарихи-өлкетану мұражайының директоры

Г. Поваляшко,

философия ғылымдарының кандидаты, Қазақ ғылыми-зерттеу мәдениет институты бас директорының ғылыми жұмыс жөніндегі орынбасары

Көрме кураторлары:

Қ. Алтынбеков және Э. Алтынбекова

Дизайн және беттеген: Н. Анисимова

ISBN

Главный редактор –

А. Хазбулатов, доктор философии (PhD),
генеральный директор
Казахского научно-исследовательского
института культуры

Редакционная коллегия:

К. Алтынбеков,

директор научно-реставрационной лаборатории
ТОО «Остров Крым»

Н. Ерёмкина,

директор Оренбургского Губернаторского
историко-краеведческого музея

Г. Поваляшко,

кандидат философских наук,
заместитель Генерального директора Казахского
научно-исследовательского института культуры
по научной работе

Кураторы выставки:

К. Алтынбеков и Э. Алтынбекова

Дизайн и верстка: Н. Анисимова

Chief Editor –

A. Khazbulatov, PhD,
General Director of the Kazakh Research
Institute of Culture

Editorial board:

K. Altynbekov,

Director of Scientific and Restoration
laboratory of «Ostrov Krym» LLP

N. Eremina,

Head of the Orenburg Governor's
Regional History Museum

G. Povalyashko,

Candidate of Philosophical Sciences,
Deputy General Director of Kazakh Research
Institute of Culture for Scientific and Research
Activity

Exhibition curators:

K. Altynbekov and E. Altynbekova

Design and imposition : N. Anissimova

РЕКОНСТРУКЦИЯНЫҢ АВТОРЫ ҚЫРЫМ АЛТЫНБЕКОВ

ҚОШ КЕЛДІҢІЗДЕР!

МЕН – «АЛТЫН АДАМ» РЕТІНДЕ ТАНЫЛҒАН САҚ ЖАУЫНГЕРІМІН. МЕН САҚ НЕМЕСЕ СКИФ ДЕГЕН ХАЛЫҚТАНМЫН. БІЗ ЕУРАЗИЯ ЖАЗИРАСЫНДА ЖӘНЕ ҚАЗІРГІ ҚАЗАҚСТАНДА ЕЖЕЛГІ ЗАМАҢДА – БІЗДІҢ ДӘУІРІМІЗГЕ ДЕЙІНГІ 8 ҒАСЫРДАН БАСТАП, БІЗДІҢ ЗАМАНЫМЫЗДЫҢ 4 ҒАСЫРЫНА ДЕЙІН МЕКЕНДЕДІК. БҰЛ СЕНИМІ, ӘДЕТ-ҒҰРПЫ, ТҰРМЫС САЛТЫ МЕН КӨЗҚАРАСЫ, ОРТАҚ МӘДЕНИЕТІ БАР ХАЛЫҚТЫ ҚҰРАЙТЫН ТАЙПАЛАР МЕН ТҰТАС ТАЙПАЛЫҚ ОДАҚТАР БОЛАТЫН. СКИФТАРДЫҢ ТҰРМЫС САЛТЫ, КӨПТЕГЕН ҒАСЫРЛАРДА ӨНЕРДЕН КӨРІНІС ТАПҚАН ӘЛЕМНІҢ ҚҰРЫЛЫСЫ ТУРАЛЫ ҚАЙТАЛАНБАС ПӘЛСАПАНЫ ҚАЛЫПТАСТЫРДЫ. УАҚЫТ БІЗДІ АЯМАДЫ, БІРАҚ, АРХЕОЛОГТАР, ТАРИХШЫЛАР МЕН ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУШІЛЕРДІҢ АРҚАСЫНДА СІЗДЕР САҚТАР ЖАСАҒАН ТАМАША БЕЙНЕЛЕРДІ КӨРЕ АЛАСЫЗДАР. ҰЛТТЫҚ МУЗЕЙДЕГІ БІЗДІҢ ӨНЕРДІҢ ӘЛЕМІ – «САҚ АЛТЫНЫ» КӨРМЕСІНЕ ҚОШ КЕЛДІҢІЗДЕР!

ЗДРАВСТВУЙТЕ!

Я – САКСКИЙ ВОИН, ИЗВЕСТНЫЙ КАК «ЗОЛОТОЙ ЧЕЛОВЕК». Я ИЗ НАРОДА, НАЗЫВАЕМОГО САКИ ИЛИ СКИФЫ. МЫ ОБИТАЛИ НА ПРОСТОРАХ ЕВРАЗИИ И ТЕПЕРЕШНЕГО КАЗАХСТАНА В ДРЕВНИЕ ВРЕМЕНА – С 8-ГО ВЕКА ДО НАШЕЙ ЭРЫ ДО 4-ГО ВЕКА НАШЕЙ ЭРЫ. ЭТО БЫЛИ ПЛЕМЕНА И ЦЕЛЫЕ ПЛЕМЕННЫЕ СОЮЗЫ, СОСТАВЛЯВШИЕ НАРОД С ОБЩЕЙ КУЛЬТУРОЙ, ВЕРОВАНИЯМИ, ТРАДИЦИЯМИ, ОБРАЗОМ ЖИЗНИ И МИРОВОЗЗРЕНИЕМ. НАС ЗАКАЛИЛА, ВОСПИТАЛА И ОБЪЕДИНИЛА САМА ПРИРОДА. ОСОБЫЙ ОБРАЗ ЖИЗНИ СКИФОВ СФОРМИРОВАЛ СВОЮ НЕПОВТОРИМУЮ ФИЛОСОФИЮ О СТРОЕНИИ МИРА, ОТРАЗИВШУЮСЯ В ИСКУССТВЕ НА МНОГИЕ ВЕКА. ВРЕМЯ НЕ ПОЩАДИЛО НАС, НО БЛАГОДАРЯ ТРУДУ АРХЕОЛОГОВ, ИСТОРИКОВ И РЕСТАВРАТОРОВ, ВЫ САМИ СМОЖЕТЕ УВИДЕТЬ ПРЕКРАСНЫЕ ОБРАЗЫ, СОЗДАННЫЕ СКИФАМИ. ДОБРО ПОЖАЛОВАТЬ В НАЦИОНАЛЬНЫЙ МУЗЕЙ, НА ВЫСТАВКУ «ЗОЛОТО СКИФОВ» – В МИР НАШЕГО ИСКУССТВА!

HELLO!

I AM A SAKA WARRIOR, KNOWN AS THE «GOLDEN MAN». I AM FROM A PEOPLE CALLED SAKA OR SCYTHIANS. WE LIVED IN THE EXPANSES OF EURASIA AND PRESENT KAZAKHSTAN IN THE ANCIENT TIMES – FROM THE 8TH CENTURY BC TO THE 4TH CENTURY AD. WE WERE TRIBES AND WHOLE TRIBAL UNIONS, WHICH COMPRISED PEOPLE WITH A COMMON CULTURE, BELIEFS, TRADITIONS, WAY OF LIFE AND WORLDVIEW. WE WERE TEMPERED, BROUGHT UP AND UNITED BY THE NATURE ITSELF. A SPECIAL WAY OF LIFE OF THE SCYTHIANS FORMED ITS UNIQUE PHILOSOPHY ABOUT THE STRUCTURE OF THE WORLD, AND REFLECTED IN ART FOR MANY CENTURIES. TIME DID NOT SPARE US, BUT WITH THE HELP OF THE WORK OF ARCHAEOLOGISTS, HISTORIANS AND RESTORERS, YOU YOURSELF CAN SEE THE BEAUTIFUL IMAGES CREATED BY THE SCYTHIANS. WELCOME TO THE NATIONAL MUSEUM, TO THE EXHIBITION «SCYTHIAN GOLD» – TO THE WORLD OF OUR ART!

САҚ АЛТЫНЫ

ТҮПНҰСҚАДАҒЫ АРТЕФАКТІЛЕРДІҢ
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ КӨРМЕСІ

11

МЕЖДУНАРОДНАЯ ВЫСТАВКА
ОРИГИНАЛЬНЫХ АРТЕФАКТОВ

ЗОЛОТО СКИФОВ

45

INTERNATIONAL EXHIBITION OF
ORIGINAL ARTIFACTS

SCYTHIAN GOLD

75

САҚ

АЛТЫНЫ

ТҮПНҰСҚАДАҒЫ

АРТЕФАКТІЛЕРДІҢ

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ КӨРМЕСІ

АРЫСТАНБЕК МҰХАМЕДИҰЛЫ,
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРІ

«САҚ АЛТЫНЫ» КӨРМЕЛІК ЖОБАСЫ – АСТАНАДАҒЫ ЭКСПО-2017 ХАЛЫҚАРАЛЫҚ КӨРМЕСІНІҢ КЕШЕНДІ МӘДЕНИ БАҒДАРЛАМАСЫ ІШІНДЕГІ МАҢЫЗДЫЛАРЫНЫҢ БІРІ.

КӨРМЕ ЭКСПОЗИЦИЯСЫНДА ЖАРИЯЛАНҒАН ТҮПНҰСҚАДАҒЫ АЛТЫН АРТЕФАКТІЛЕР ЕУРАЗИЯДАҒЫ ЕРТЕ ТЕМІР ДӘУІРІ СКИФ-САҚ МӘДЕНИЕТІНІҢ БАРЛЫҒЫНА СҮЙІКТІ КЕЗЕҢІН ҚАЙТА ТАНЫСТЫРАДЫ. ОСЫ ЗАМАННЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК МӘДЕНИ ОҚИҒАЛАРЫ ҚАЗАҚ ХАЛҚЫНЫҢ ЭТНОГЕНЕЗИНДЕГІ МАҢЫЗДЫ БӨЛІМГЕ АЙНАЛҒАН, СОНЫМЕН БІРГЕ, ҰРПАҚҚА ТАМАША КӨРКЕМ ЕСТЕЛІК – «АҢ СТИЛІНДЕГІ ӨНЕРДІ» ҚАЛДЫРДЫ. БҰЛ ФЕНОМЕН ЕУРАЗИЯ ТАРИХЫНДА ӨЗ ІЗІН САЛЫП ҚАНА ҚОЙМАЙ, КЕЛЕСІ МӘДЕНИЕТТЕРДІҢ, ТІПТІ БҮГІНГІ КҮНГЕ ДЕЙІН КӨРКЕМДІК САНАНЫҢ ТҰЖЫРЫМДЫҚ НЕГІЗІНЕ АЙНАЛДЫ.

СКИФТІК ДЕКОРАТИВТІ-ҚОЛДАНБАЛЫ ӨНЕР ҮШІН АЛТЫН НЕГІЗГІ МАТЕРИАЛ РЕТІНДЕ ЕРЕКШЕ МАҢЫЗДЫ БОЛҒАН. ОНЫҢ ҚАСИЕТТІ МӘНІ ӘРАЛУАН МОЛ ӘШЕКЕЙГЕ ТАРАЛЫП, ЕЖЕЛГІ КӨШПЕНДІЛЕР ӘЛЕМІНІҢ ДҮНИЕТАНЫМДЫҚ МОДЕЛІНІҢ АЙҚЫН КӨРІНЕТІН ФОРМАСЫН ИЕЛЕНДІ.

АҢ СТИЛІНЕ ТӘН ЕРЕКШЕЛІК – САҚТАРДЫҢ ӨМІР САЛТЫНА МІНСІЗ ҮЙЛЕСЕТІН ШАҒЫН ФОРМАЛАРҒА ТАЛПЫНЫСЫ. ДӘЛ СОЛ СЕБЕПТЕН Б.З.Д. VI–IV ҒАСЫРЛАРДА АЛТЫННАН ЖАСАЛҒАН ЕРТЕ КӨШПЕНДІЛЕРДІҢ КӨРКЕМ БРЕНДІНЕ АЙНАЛҒАН ШАҒЫН ПЛАСТИКА ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ МУЗЕЙІНІҢ ЭКСПОЗИЦИЯЛЫҚ ЗАЛЫНЫҢ СТЕНДІНДЕ КЕҢІНЕН ҰСЫНЫЛҒАН.

«САҚ АЛТЫНЫ» ТҮПНҰСҚАДАҒЫ АРТЕФАКТІЛЕРДІҢ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ КӨРМЕСІ, СӨЗСІЗ, АСТАНА ҚОНАҚТАРЫ ҮШІН ЕУРАЗИЯЛЫҚ САҚТАРДЫҢ КӨРКЕМ ӨНЕРІ ЖӘНЕ МӘДЕНИЕТІМЕН КЕЗДЕСУДІҢ ТАМАША МҮМКІНДІГІ БОЛАРЫ АНЫҚ.

СА АЛТ

ТУПНҰСҚАДАҒ
ЫҚАРА

ОТ

ОДНАЯ

НИ

НА

3 қабат

Т

3 қабат

3000

3000

3000

3000

3000

3000

3000

3000

3000

3000

3000

3000

3000

3000

3000

3000

3000

3000

3000

3000

3000

3000

3000

3000

3000

3000

3000

3000

3000

3000

ЖАҢЫНЫ

Ы АРТЕФАКТІЛЕРДІН
АЛ КӨРМЕСІ

О ИФОВ

ФИНАЛЬНЫХ А

ND

NAL ARTIFACT

АНДРЕЙ ХАЗБУЛАТОВ,
ФИЛОСОФИЯ ҒЫЛЫМДАРЫНЫҢ ДОКТОРЫ
(PhD), ҚАЗАҚ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ
МӘДЕНИЕТ ИНСТИТУТЫНЫҢ
БАС ДИРЕКТОРЫ

Өзінің бастау көздерін іздеуге барлық өспелі қызығушылық фонында Еуразия орталығының көшпенділерінің ұлттық мәдениетін және руханилығын зерттеу проблемасының өзіндік ерекшелігі аса өткір болып табылады. Әрбір халықтың мәдениеті дүниетанымға, өнерге, дәстүрлерге негізделген тұтас жүйе болады. Біздің күндерімізге дейін қандайда бір шамада жеткен және алдындағы мынжылдақтарда негізі қаланған оларға жүгіну, рухани құндылықтардың мәнін түсіну жалпы тарихи мәнмәтінде өзін және өз орнын жақсы түсінуге мүмкіндік береді.

Ұлы Дала жазығында ежелден қалыптасқан әлемнің Скиф-сақ моделі Орталық Азия тұрғындарының менталитет негіздерінің бірін құрайды және қазіргі уақытта да олардың мәдениеті мен этикасының ажырымас бөлігі болып табылады. Ежелгі көшпенділердің бірегей рухани негіздері өзінің тіршілік ету қабілетін дәлелдейтін ерекше дүниетаным жүйесінің ядросы болды.

Аң стилі құқық бойынша өзіндік ерекшеліктің әлемдік өнерінің байлығында, алайда әлем картинасы мен өмір бейнесімен бірлескен түрлі халықтардың ортақтығына тән бірегей хронотоптың көркемөнер мәнін ұғынуының үлгісі ретінде ерекше орын алады.

Скиф-сақ аң стилі тұтас көркем жүйе ретінде ерекше сюжеттік жіктеулерге ие. Бейне кез келген ежелгі мәдениетте іс жүзінде барлығында кездесетін жануарлардың «бейнесін» көптеген көркем өнер тәсілінен көрінетін бірегей жаңашыл композициялық шешімдер арқылы сюжетпен түйіседі.

Скиф-сақ мәдениеті облысында жетекші ресей және отандық мамандармен жиналған ауқымды материал мүлдем жаңа кілтте дұрыстықты модельдеудің өзіндік құралдары сияқты ғылыми әлемге танымал болған зооморфты бейнелерді көруге мүмкіндік береді.

Аң стилі нақты уақыт пен белгілі жерер үшін тән жай қызықты және өзіндік ерекше көркем қабылдау емес. Бұл мифологиялық қиын кезеңдердің іске асуымен ғана шектелмеген Корея түбегінен Қара теңізге дейін зор аумаққа орналасқан көптеген халықтардың әмбебап тілі. Аң стилі адам үшін қажетті затпен және қабылдау қолжетімділігімен оның шалқарлануы мен мінәжатына жеңіл жанасып ерекше космосты қалыптастыруға мүмкіндік береді.

Ежелгі көшпенділердің ұмтылыстарының батылдығы мен ойлаудың ауқымдылығы олардың күрделі философиялық және дүниетанымдық императивтерін жедел басқару қабілетіне ғана емес, сонымен бірге ерекше көркем көрініспен бекітілді. Аң стилі номад әлемінің кеңістіктік-космологиялық тепе-теңдігін ең дұрыс түсіндіретін жалғыз ықтимал формула болды.

Аң стилінің зооморфтық коды – бұл терең философиялық құбылыс. Басты бейнелі элементі өсімдік бастамасын қайта ойлау болып табылатын отырықшы мәдениеттен айырмашылығы номадтар саналы дамыды және жануарлардың символизмін жетілдірді. Мұның себебі өмір салты және сәйкесінше дүниетаным болып табылады.

Скиф-сақ аң стилінің эстетикалық тұжырымдамасының материалдық шегі жоқ және өзінің алуан түрлі әлемін байланыстыратын ғаламдық идеяны нақтылы түрде көрсетеді. Байланыссыз қалдырмайды, біріктіреді, бұл ежелгі номадтардың дүниетанымын Азия халықтарының шағын тобынан жеке алынған түпнұсқалы діни-мифологиялық жүйе ретінде ғана емес, сонымен бірге үнді-еуропалық масштабта қуатты мәдени философиялық бөлік ретінде қарастыру ққығын береді. Аң стилінің уникалы оның пайда болған сәтінен жеткілікті ұзақ уақыта ол не көркем феномен, не тіл ретінде өзінің мәні мен құндылықтарын еш жоғалтпағаны туралы қорытындыланады.

Скиф-сақ қоғамында аң стилінің қандай болып табылатын функционалды, рационалды және эстетикалық үлдем таңбалы жүйенің болуы ерекше мәтін түрінде зооморфты тәсілмен шифланатын ақпараттың терең маңыздылығын ежелгі көшпенділердің түсінуі туралы куәландырады. Аң стиліндегі кез-келген көркем элемент өзімен өзі болсын немесе басқалармен жиынтықта болсын, жеке және жалпы мәнмәтіннің бөлігі ретінде «оқылуы» мүмкін.

Аң стилі заттар әлемін тек белгілеуге шақыратын қандайда бір көркем бейнеердің жай ғана жиынтығы емес. Бұл – жалпы барлық Еуропа үшін ортақ ғаламдық дүниетаным императивтерін барынша дәл және көлемді көрсету мақсатымен құрылған айқын жүйе. Эстетикалық тұрғыдан аң стилі материалдың барлық әлеуетін, пішіні мен түсін алып тастап, барлық көркем өнер тәсілдерін толық шамада қолданады. Аң стилін иконографиялық құрылым ретінде зерттеу процесінде жүгіріс, шайқас, азаптау және басқа ерекше композициялық амалдармен сцена ретінде логикалық сюжеттік топтарды анықтайды. Мұны өз тегінде формулалармен санауға болады. Олардың визуалды көрінісінің ықшамдылығы ұғымды жеңілдетеді, алайда мәнін түсірмейді.

Тура сондай принцип сюжеттері мен образдары белгілі бір комбинацияда айқын мақсаттарды көздейтін және өзімен өзі аң стилінің иконографиясы негізінде жатыр. Әрбір уәж бір уақытта жұмбақ және басқасын шешу кілті біршаа күрделі және көп деңгейлі.

Мәдениеттің тіршілік ету қабілеті және оның образдық тілі қазіргі сәттегі оның өзектілігіне немесе жетістігіне соншалықты тәуелді емес, ал оның құндылықтарын сақтау, энергияны жинақтау қабілетіне байланысты. Мәдениеттің уақыт өте тек тарихи аренадан емес, сонымен бірге тарихи жадыдан жоғалу себептерінің бірі ақпаратты беру тәсілінің жетілмеуінде қорытындыланады. Физикалық тұрғыдан, тілдің әмбебап типін құрған қоғам тек әлсіз энергия деңгейінде ғана тіршілік етуін тоқтатады. Символ егер объективтілігі ен өзектілігін ешқашан жоғалтпайтын ғаламдық жан-жақы ақпараттың бұрынғыдай тасымалдаушысы болса тіршілік етуге үнемі шақырады.

Аң стилі көркем құндылығы рухани мазмұннан ажыратылмайтын мұндай жан-жақты тілдің ашық мысалы болады.

Бірегей көркем жүйе болып скиф-сақ аң стилі түрлі әлемдерді және дүние жүзінің бөліктерін біржола біріктіріп, ежелгі көшпенділердің тірі тынысын іске асыра, сақтай және бере алды.

САЖ АЛТ

ТҮПНҰСҚАДАҒЫ
ХАЛҚАРАЛ

30-ТО

МЕЖ... В

S... LA

IN... EXE

ЫНЫ

АРТЕФАКТЕРДІН
ЫНЫ МЕСІ

IX АРТЕФ

TIFACTS

«Сақ алтыны» халықаралық көрмесі замандастардың назарын біздің халқымыздың даңқты өткеніне аударатын жоба болып табылады. Еуразияның кең-байтақ даласы әлі күнге дейін, қазақ халқының бейнелеу өнерінде, ою-өрнегінде, жалпы символикасы мен семантикасында өмір сүре отырып, біздің ата-бабаларымыз жасаған өзінің тарихи қазыналарын сақтаған.

Маңызды тарихи көрмеден бұрын ұзақ әрі ықтиятты қалпына келтіру жүргізілген еді. Археологиялық қазбалардың нәтижесінде табылған қола немесе ерте темір дәуіріне жататын көптеген жоғары мәдени артефактілер, ауқымды қалпына келтіруді қажет етеді. Бұл тарихты дәл білуді, технологиялық ептілікті, артефактілердің нәзік материалына үнемі ұқыптылықты талап ететін өте бейнетті үрдіс. Уақытпен «күресетін» қалпына келтірушілер жұмысының арқасында өткен және болашақ арасындағы мәдениеттің рухани байланысын дәлелдейтін тарихтың үлкен қабаты сақталған.

Қазақ халқының қаһармандық өткенін куәландыратын маңызды нысандар – «Алтын адам» костюмы, сақ жауынгері мен сармат көсемінің жинақтық бейнесі, Талды 2 қорғанының жауынгері, Берель жылқылары «Остров Крым» ғылыми-реставрациялық зертханасының көп жылдық еңбегінің қорытындысына айналды. Осы артефактілердің ішінде экспозицияда танымал болып үлгергені Тақсай-1 кешеніндегі «Сармат абыз әйелінің» реконструкциясы. Тұңғыш рет көрерменге және ғылыми қоғамдастыққа поэтикалық атауы «Ұржар ханшайымы» аталған реконструкция ұсынылады.

Сақтар мен скифтердің өнері уақыт ағысында жоғалып кетпеді, ол өмір сүріп келеді. Суретші-реставратор үшін «Сақ алтыны» халықаралық көрмесі – оның жұмысының мәні.

Қырым Алтынбеков

«Остров Крым» ЖШС ғылыми-реставрациялық
зертханасының директоры

**«ОСТРОВ КРЫМ» ЖШС
ҒЫЛЫМИ-РЕСТАВРАЦИЯЛЫҚ
ЗЕРТХАНАСЫНЫҢ**

**ЖИНАҚТАР
КОЛЛЕКЦИЯСЫ**

**ҒЫЛЫМИ ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУ
ЛАБОРАТОРИЯСЫ**

ОСТРОВ КРЫМ

САРМАТ АҚСҮЙЕК ӘЙЕЛІ

Б.з.д. VI–V ғғ. – Тақсай I

Реконструкцияның авторы Қырым Алтынбеков

САҚТАР ТУРАЛЫ

«Мильоны – вас. Нас – тьмы, и тьмы, и тьмы.
ПОПРОБУЙТЕ, СРАЗИТЕСЬ С НАМИ!
ДА, Скифы – мы! ДА, АЗИАТЫ – мы, –
С РАСКОСЫМИ И ЖАДНЫМИ ОЧАМИ!»

АЛЕКСАНДР БЛОК

ҰЛАН-ҒАЙЫР Еуразия даласында (б.з.д VIII ғ. – б.з. IV ғ.) ЕРТЕ КӨШПЕНДІЛЕРДІҢ ТАЙПАЛАРЫ – Скифтер мекендеген, оларды осылай ежелгі грек тарихшылары атаған. Басқа дереккөздерде оларды Сақ деп атағаны белгілі. Скифтер туралы ақпарат антикалық авторлардың, соның ішінде ежелгі грек тарихшысы Геродоттың баяндауынан және археологиялық қазбалардың нәтижесінде белгілі болды. Бұл сенімі, әдет-ғұрпы, тұрмысы, көзқарасы мен мәдениеті ортақ біртұтас халықты құрайтын тайпалық одақтар болатын. Оларды шынықтырған, тәрбиелеген және біріктірген табиғаттың өзі еді. Еркін, жылпос, ақылды, батыл, икемді, мықты тайпалар мәдениеттің біртұтас қабатын жасады. Сақтардың ерекше тұрмысы көптеген ғасырларда өнерде көрініс тапқан әлемнің құрылысы туралы қайталанбас өзіндік философиясын қалыптастырды. Бүкіл әлемге танылған сақтардың аң стилінің тамаша бейнелерін археологтар мен қалпына келтірушілердің арқасында өз көзіңізбен көре аласыз.

САҚТАР ТАБИҒАТТЫ СЕЗІНЕ ЖӘНЕ ТҮСІНЕ БІЛГЕН, ОНЫҢ ҚҰБЫЛЫСТАРЫН ҚАСТЕРЛЕП, ЖАНУАРЛАРДЫҢ ЕПТІЛІГІ МЕН КҮШ-ҚУАТЫНА СҮЙСІНГЕН. Сақ халықтарының дүниетанымы табиғи заңдардың негізінде қалыптасқан. Табиғи циклдер мен құбылыстарға бағдарланған координат жүйесі – олардың өзіндік көзқарасына, мифологиясына, біздің ата бабаларымыздың (номадтардың) ойлауына, бір кездері көшпенді болуына, әр уақытта жаумен шайқасуға дайын, жартылай әскери тұрмыс қалпына, жылпостығына, оларды қоршаған табиғатпен тепе-теңдікте тұрып, өз халқының дәстүрлерін құрметтеуіне себепші болды. Жиі кездесетін азаптау көрінісінің бейнеленуі қоршаған әлемнің шындығы мен бүкіл мәнін, бірге өмір сүрудің шүбәсіз заңдарын көрсетеді.

Скиф тайпалары мен халықтарында Еуразия даласындағы кейінгі қола дәуірі мен ерте темір ғасырының мәдениетінде кеңінен ұсынылған жануарларды бейнелеудің ерекше мәнері бар.

ОНЫҢ ЕРЕКШЕЛІГІН КӨРСЕТЕТІН ҮЛГІ РЕТІНДЕ ЗЕРТТЕУШІЛЕР БҮКТЕЛІП ЖАТҚАН ЖЫРТҚЫШ МЫСЫҚТҰҚЫМДАСЫН, СИРАҒЫН БҮККЕН ЖӘНЕ МҮЙІЗІН АРТҚА ТАСТАҒАН БҰҒЫНЫ, ТҰЯҒЫНЫҢ ҰШЫНДА ТҮРҒАН ТҰЯҚТЫ ЖАНУАРЛАРДЫ КЕЛТІРЕДІ. Осы бейнелердің сакралды мәні туралы пікір зерттеушілер арасында мойындалған. Скиф-сібірлік өнердің мысалдары (бұғы, тау арқары, ұрыс көрінісі т.б.) бүкіл қоғамға түсінікті идеяларды қамтыған, олар қысқа әрі көп мағыналы. Скиф мәдениеті ескерткіштеріндегі стильдің айқын үлгілеріне қошқар пішіні (сүйір төбесінде, «байрақ төбесінде», пышақ сабында және уатқыштарда), бұғы айылбасы, безеуіш уатқышында және пышақ сабында, кейде айналарда орналастырылған бұғылар мүсінінің бейнеленуі жатады. Осылайша сақ шеберлері табынатын заттар мен олардың йесінің маңыздылығын арттыратын тұмарлар жасаған.

САҚ КӨСЕМІНІҢ МІНГЕН АТЫ

БЕРЕЛ ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. IV-III ҒҒ.)

РЕКОНСТРУКЦИЯНЫҢ АВТОРЫ
ҚЫРЫМ АЛТЫНБЕКОВ

САҚ ӨМІРІНДЕГІ АЛТЫН

САҚТАРДЫҢ ӨНЕРДЕГІ АҢ СТИЛІ ЖИІ АЛТЫНМЕН БАЙЛАНЫСТЫРЫЛАДЫ. ДЕГЕНМЕН, ОЛАР БАСҚА МАТЕРИАЛДАРДЫ ДА КЕҢІНЕН ҚОЛДАҢҒАН. МӘСЕЛЕН, ҚОЛА, ТЕМІР, АҒАШ, БЫЛҒАРЫ, СҮЙЕК. БІРАҚ, ДӘЛ АЛТЫН СКИФ-САҚ ХАЛЫҚТАРЫНДА КҮН ҚҰДАЙЫ ЖӘНЕ МӘҢГІЛІКПЕН БАЙЛАНЫСТЫРЫЛДЫ. САҚТАР ҮШІН АЛТЫН «ҚҰДАЙ СЫЙЫ» РЕТІНДЕ ЕРЕКШЕ ҚҰНДЫЛЫҚҚА ИЕ БОЛДЫ, ОЛ ПАТША БИЛІГІНІҢ СИМВОЛЫ, АСПАН МЕН ЖЕРДІҢ ҒАЖАЙЫП ОДАҒЫНЫҢ БАЛАМАСЫ.

СОЛ ЗАМАННЫҢ АДАМДАРЫ САҚ АЛТЫННЫҢ ӨҢДЕУДІҢ ӨЗІНДІК ТЕХНИКАСЫН ЖАСАДЫ, ОЛ МЕТАЛЛДАН АЛЫНЫП ҚОЛДАН ЖАСАЛҒАН ФОЛЬГА РЕТІНДЕ ҰСЫНЫЛАТЫН. ФОЛЬГАНЫ ЖҰҚА ТҮЙІНДІК ҚЫЛЫП ТҮЗЕТЕТІН ДЕ, БЕТІНЕ ӘР ТҮРЛІ СУРЕТТЕР САЛҒАН. ОСЫ ЖҰМЫСТЫ БІЛІКТІ ҚОЛӨНЕРШІЛЕР ОРЫНДАҒАН, АЛ ОЛАРДЫҢ КИІМІНЕ ТІГІЛГЕН АЛТЫННЫҢ ҚҰПИЯСЫ ҰРПАҚТАН ҰРПАҚҚА БЕРІЛГЕН.

САҚ ӨМІРІНДЕГІ ЖЫЛҚЫ

ЖЫЛҚЫ САҚТАР ҮШІН ШЕКСІЗ, ҰЛАН-ҒАЙЫР ЕУРАЗИЯ ДАЛАСЫН БАҒЫНДЫРУДА БІРІНШІ ОРЫНДА ТҮРҒАН БАЙЛАНЫС ҚҰРАЛЫ. КӨШПЕНДІ ӨМІР САЛТЫНДА ЖЫЛҚЫНЫҢ БОЛУЫ ШАРТ ЕДІ. БАРЛЫҚ САҚТАР КІШІ ЖАСЫНАН БАСТАП ЖЫЛҚЫ МІНЕТІН. ЖЫЛҚЫЛАР МЕН ҚОЙЛАР ОЛАРДЫҢ ТІРШІЛІГІНІҢ НЕГІЗІ БОЛАТЫН. ОЛАР ЕТ ПЕН СҮТ БЕРЕТІН. ЖЫЛҚЫ СҮТІНЕН САҚТАР ҚЫМЫЗ БЕН ЖЫЛҚЫ ІРІМШІГІН ЖАСАЙТЫН. ЖЫЛҚЫЛАР МЕН ҚОЙЛАР САҚТАРҒА ЖЕСЕ АЗЫҚ, КИСЕ КИІМ БОЛАТЫН (ЖҮНІ, БЫЛҒАРЫСЫ).

ГРЕК ТАРИХШЫЛАРЫ САҚ ЖЫЛҚЫЛАРЫНА ЖАЛПЫ БАҒА БЕРЕ ОТЫРЫП, ОЛАР ТАПАЛ, МЫҒЫМ, ӨТЕ ЖҮЙРІК, ӘСКЕРИ ЖОРЫҚТАРДА ТӨЗІМДІ ӘРІ СҰРАПЫЛ ҚЫСТЫ ЖЕҢІЛ ЕҢСЕРЕТІНІН ЕРЕКШЕ КӨРСЕТКЕН.

СКИФ ПАТШАЛАРЫ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ ЖАНЫНДАҒЫЛАР ҮЛКЕН ЖЫЛҚЫ МЕН МАЛ ТАБЫҢДАРЫН ИЕЛЕНГЕН ЕДІ. САҚ АҚСҮЙЕКТЕРІНІҢ АТ-ӘБЗЕЛІ МЕН ЕРТОҚЫМЫ ИЕСІНІҢ МӘРТЕБЕСІН АЙҚЫҢДАЙТЫН ҒАНА ЕМЕС, СОҢДАЙ-АҚ, КҮШТІ ТҰМАР БОЛАТЫН АҢ СТИЛІНДЕГІ АЛТЫН БҰЙЫМДАРМЕН ҚАПТАЛАТЫН. АҢЫЗДАҒЫ АРҚАРДЫҢ МҮЙІЗІ БАР АЛТЫН ҚАНАТТЫ ЖЫЛҚЫЛАРДЫҢ БЕЙНЕСІ РУЛЫҚ ТОТЕМДЕРДІ БІРІКТІРЕТІН КҮН ҚҰДАЙЫМЕН БЕЙНЕЛЕНГЕН. ЖЫЛҚЫ БАСҚА ДҮНИЕГЕ ШЫҒАРЫП САЛУШЫ САНАЛҒАН. ОНЫҢ ҚАНАТЫ – ЖОҒАРҒЫ ДҮНИЕНІ БЕЙНЕЛЕЙДІ. 1992 ЖЫЛЫ ҚАНАТТЫ ЖЫЛҚЫЛАР (ПЫРАҚТАР) ТӘУЕЛСІЗ ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК ЕЛТАҢБАСЫНДА БЕЙНЕЛЕНІП, ӨМІР СҮРУГЕ ЕКІНШІ МҮМКІНДІК АЛДЫ.

САҚ ЖАУЫНГЕРІ – ЖИНАҚТАМА БЕЙНЕ

2011. РЕКОНСТРУКЦИЯНЫҢ АВТОРЫ
ҚЫРЫМ АЛТЫНБЕКОВ

САҚ ӨМІРІНДЕГІ АЛТЫН

Сақтардың өміріндегі ақ, стилі жақ алтынмен байланыстырылады. Дегенмен, олар басқа материалдарды да кеңінен қолданған. Мысалы, қолғаптар, аяқ киім, бұйымдар, сүйек. Бірақ, дәл алтын өңір-сақ халықтарында күн, құдайы және мәңгілікке байланыстырылды. Сақтар үшін алтын кедей ойыс ретінде ерекше құрлыққа ие болды, ол патша билігінің символы, **Алтын мен Жердің** галаксия ортасының болғанымен.

Сол заманның адамдары сақ алтынның өзінен өзіндік техникасын жасады, ол жағалдан алынған қорғау жасалған фольда ретінде ұсынылатын. Фольданы құрлық үшін қызыл түрмен де бетіне ар түрлі суреттер салған. Осы жұмысты біздің қолөнершілер арқындағы ал сақтардың өміріне тіптен алтынның құлағын ұстап берілген.

GOLD IN THE LIFE OF THE

Scythian animal style in art is most often associated with gold, although they widely used other materials, such as bronze, iron, wood, leather, bone, ceramics, and etc. However, it was gold from the Scythian-Saka peoples that was associated with the solar deity and with eternity. For Scythians it was of particular value as a "gift of the gods", a symbol of royal power, the equivalent of the magical union of Heaven and Earth.

People of that time developed a peculiar technique of making Scythian gold, which is represented by manual drawing of metal foil. The foil was leveled into thin plaques

САҚ ЖАУЫНГЕРІНІҢ ЖИНАҚТАМА БЕЙНЕСІ

Бұл шығармашылық жұмысты суретші-қалпына келтіруші Қ.Алтынбеков 2011 жылдың ақпанында ежелгі көшпенділер өнерінің сарынымен жасап шығарды. Сақ жауынгерінің костюмін қалпына келтіруге автордың Қазақстан аумағындағы және оның шекарасынан тыс археологиялық олжаларды зерттеуі негіз болды.

Орындау стилі біздің ата-бабаларымыздың ойлауын, мифологиясын, бір кездегі көшпенді, жартылай әскери тұрмыс қалпын, әр уақытта жаумен ұрысуға, отырықшы орынды ауыстыруға дайын екенін, жылпос, қоршаған табиғатпен тепе-теңдікте өмір сүретінін, өз халқының дәстүрлерін құрметтейтінін көрсетеді.

Ұсынылған реконструкция – сақ дәуіріндегі саяси элита өкілінің бейнесі. Мұнда Орталық Азия қорғандарынан табылған бірегей олжалар табиғи үйлеседі.

Декордың детальдарын жаңғырту мен қалпына келтірудің мәселелерінің жаңа амалы, қарудың формалары мен оның қынабының формаларын нақты ашу, кулах, белбеу, қаруды байлау мен бекіту үшін қолданылатын басты керек-жарақтарды жасаудың жаңадан түсіндірілуі ғылыми тұрғыдан дұрыс қалпына келтіруді және жобаны толық әрі нақты қылып іске-асыруға мүмкіндік береді.

ҚАБАН ТҮРІНДЕГІ ТҮЙІНДІК
АРЖАН ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. VII-VIII ҒҒ.) ТУВА
26x15x6

МЫСЫҚТҰҚЫМДАС ЖАНУАР ТҮРІНДЕГІ ТҮЙІНДІК
АРЖАН ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. VII-VIII ҒҒ.) ТУВА
20x11x5

МЫСЫҚТҰҚЫМДАС ЖАНУАР ТҮРІНДЕГІ ТҮЙІНДІК
АРЖАН ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. VII-VIII ҒҒ.) ТУВА
20x11x5

АРҚАР
АРЖАН ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. VII-VIII ҒҒ.) ТУВА
15x11x10

**СОЛ ЖАҚҚА ҚАРАТЫЛҒАН
ЖОЛБАРЫС ТҮРІНДЕГІ ТҮЙІНДІК**
ТАЛДЫ-2 (Б.З.Д. VI-V ҒҒ.) ҚАЗАҚСТАН
23x17x7

АЛҚА
АРЖАН ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. VII-VIII ҒҒ.) ТУВА
160x132x10

ПАТШАЙЫМНЫҢ РӘСІМДІК ТОСТАҒАНЫ
АРЖАН ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. VII-VIII ҒҒ.) ТУВА
42x42x37

БЕЛБЕУ
АРЖАН ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. VII-VIII ҒҒ.) ТУВА
350x110

БҰҒЫ ТҮРІНДЕГІ ТӨБЕСІ БАР ТҮЙРЕУІШ
АРЖАН ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. VII-VIII ҒҒ.) ТУВА
316x40x25

ТӨБЕСІ ҚАСЫҚ ТӘРІЗДЕС ТҮЙРЕУІШ
АРЖАН ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. VII-VIII ҒҒ.) ТУВА
350x25x10

ТӨБЕСІ АРҚАР ТҮРІНДЕГІ ТҮЙРЕУІШ
АРЖАН ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. VII-VIII ҒҒ.) ТУВА
125x10x6

ҮЛКЕН САЛПЫНШАҚ (ТЕСІЛГЕН МОНШАҚ)
АРЖАН ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. VII-VIII ҒҒ.) ТУВА
24x12

САЛПЫНШАҚ (ТЕСІЛГЕН МОНШАҚ)
АРЖАН ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. VII-VIII ҒҒ.) ТУВА
20x10

САЛПЫНШАҚ (ТЕСІЛГЕН МОНШАҚ)
АРЖАН ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. VII-VIII ҒҒ.) ТУВА
20x10

БЕДЕРЛІ ТҮЙІНДІК
АРЖАН ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. VII-VIII ҒҒ.) ТУВА
24x7x4

ОҚ
АРЖАН ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. VII-VIII ҒҒ.) ТУВА
35x12

БАРЫС МАСКАСЫ
ТАУТЕКЕЛЕР МЕН ҚҰСТАРДЫҢ БАСМҮСІНІ
ШІЛІКТІ (Б.З.Д. VII-VI ҒҒ.) ҚАЗАҚСТАН
27x15x5

ҚЫРАН (ГРИФОН)
ШІЛІКТІ (Б.З.Д. VII-VI ҒҒ.) ҚАЗАҚСТАН
28x16x5

ҚОС БҰҒЫ
ШІЛІКТІ (Б.З.Д. VII-VI ҒҒ.) ҚАЗАҚСТАН
26x26x5

ҰШАТЫН БҰҒЫ
ЖАЛАУЛЫ ҚАЗЫНАСЫ (Б.З.Д. V- IV ҒҒ.) ҚАЗАҚСТАН
38x28x8

**ЕКІ БҰЛАН БАСМҮСІНІМЕН
МЫСЫҚТҰҚЫМДАС ЖЫРТҚЫШ**
БЕРЕЛ ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. IV- III ҒҒ.) ҚАЗАҚСТАН
85x65

**СИНКРЕТТИК
ПОЛИМОРФТЫ ТІРШІЛІК ИЕСІ**
ЕСІК ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. V- III ҒҒ.)
ҚАЗАҚСТАН
65x35

ҮШ БҰҒЫ

ҚЫЗЫЛҰЙЫҚ (Б.З.Д. I - II ҒҒ.) ҚАЗАҚСТАН
65x55

ҚҰЛАҚТЫ ГРИФОН ТҮРІНДЕГІ АУЫЗДЫҚ, ЖЫЛҚЫ ЖАБДЫҒЫНЫҢ ЭЛЕМЕНТІ

БЕРЕЛ ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. IV- III ҒҒ.) ҚАЗАҚСТАН
245x55

ҚАР БАРЫСЫ (ЖОЛБАРЫС)

БЕРЕЛ ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. IV- III ҒҒ.) ҚАЗАҚСТАН
31x30

ҮШ ГРИФОН. АТ ӘБЗЕЛІНЕ АРНАЛҒАН САЛПЫНШАҚ

БЕРЕЛ ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. IV- III ҒҒ.) ҚАЗАҚСТАН
110x85

СІБІР ОЛЖАСЫ «МАХАББАТ ТУРАЛЫ АҢЫЗ»

АЛТАЙ (Б.З.Д. IV- III ҒҒ.)
145x110

АУЫЗДЫҚ, ҚОШҚАР

БЕРЕЛ ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. IV- III ҒҒ.) ҚАЗАҚСТАН
280x100

АУЫЗДЫҚ, БҰЛАН

БЕРЕЛ ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. IV- III ҒҒ.) ҚАЗАҚСТАН
280x80

АУЫЗДЫҚ, ГРИФОН

БЕРЕЛ ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. IV- III ҒҒ.) ҚАЗАҚСТАН
250x50

ҮШ ӨЛШЕМДІ БҰЛАН

БЕРЕЛ ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. IV- III ҒҒ.) ҚАЗАҚСТАН
170x120, Н-60

МИФТІК БҰҒЫ-ГРИФОН

ОРДОС ҚОРҒАНЫ Б.З.Д. I Ғ.) ІШКІ МОҢҒОЛИЯ
90x90

ЖОЛБАРЫСТЫҢ БАСЫ

БЕРЕЛ ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. IV- III ҒҒ.) ҚАЗАҚСТАН
55x50

МИФТИК ЖАНУАР

БЕРЕЛ ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. IV- III ғғ.) ҚАЗАҚСТАН
70x90, Н-45

ҚАНАТТЫ ЖЫЛҚЫЛАРДЫҢ БАСМҮСІНІ

ЕСІК ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. V- I V ғғ.) ҚАЗАҚСТАН
160x110

АРҚАР

ШІЛІКТІ (Б.З.Д. VIII ғ.) ҚАЗАҚСТАН
43x40

ЕКІ БҰЛАН ТҮРІНДЕГІ МОЙЫНҒА ТАҒАТЫН БҰЙЫМ

БЕРЕЛ ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. V- IV ғғ.) ҚАЗАҚСТАН
150x105

САҚ САДАҒЫ

АРЖАН ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. VII-VIII ғғ.) ТУВА
115x280

САҚ ҚОРАМСАҒЫ (САДАҚҚА АРНАЛҒАН ҚАП)

АРЖАН ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. VII-VIII ғғ.) ТУВА
860x370

БЕЗЕУІШ

АРЖАН ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. VII-VIII ғғ.) ТУВА
750x190

ТАУ АРҚАРЫ

БЕРЕЛ ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. V- IV ғғ.) ҚАЗАҚСТАН
80x70

СФИНКС

БЕРЕЛ ҚОРҒАНЫ (Б.З.Д. V- IV ғғ.) ҚАЗАҚСТАН
50x32x18

ҚАСҚЫР БЕЙНЕЛЕНГЕН ҚАМШЫ

ПАЗЫРЫҚ ҚОРҒАНЫ Б.З.Д. V-IV ҒАСЫРЛАР
520x50

БІЛЕЗІК
ҚОРҒАН КЕШЕНІ, ТАҚСАЙ-1, Б.З.Д. V ғ., БАТЫС ҚАЗАҚСТАН
75x65x26

ПОЛИХРОМДЫ СТИЛЬДЕГІ ӘШЕКЕЙ,
АЛТЫН ЖАЛАТЫЛҒАН ЗЕР, БЕЗЕНДІРУ, ЖЕТІСУ,
Б.З. III-V ғғ., АҚТАС ҚОРЫМЫ-1, ЖЕТІСУ
50x40

ПОЛИХРОМДЫ СТИЛЬДЕГІ ӘШЕКЕЙ,
АЛТЫН ЖАЛАТЫЛҒАН ЗЕР, БЕЗЕНДІРУ, ЖЕТІСУ,
Б.З. III-V ғғ., АҚТАС ҚОРЫМЫ-1, ЖЕТІСУ
50x40

АДАМ МЕН ҚАБАНЫҢ АЗАПТАУ
КӨРІНІСІ БЕЙНЕЛЕНГЕН СЫРҒА,
ЖЕТІСУ, ҚАРҒАЛЫ КӨМБЕСІ, Б.З.Д. V-III ғғ.
35x20

«ЗООЛОГИЯЛЫҚ ОЙЖҰМБАҚ»
НЕГІЗІНДЕГІ САЛТАНАТТЫ КИІМНІҢ ӘШЕКЕЙІ,
ЖАЛАУЛЫ КӨМБЕСІ, Б.З.Д. V-III ғғ.

ШАР ТҮРІНДЕГІ САЛПЫНШАҚ,
Б.З.Д. V-III ғғ., ЛЕБЕДЕВКА,
БАТЫС ҚАЗАҚСТАН
20x18

СЫРҒА БӨЛІГІ
БАТЫС ҚАЗАҚСТАН, Б.З. II-IV ғғ.
20x20

АРЖАН, ҚАНЖАР (АКИНАК) САБЫНЫҢ БӨЛШЕГІ
35x12

БАРЫС БЕЙНЕСІНДЕГІ ТҮЙРЕУІШ
ПАЗЫРЫҚ ҚОРҒАНЫ, Б.З.Д. V-IV ғғ.
40x30x14

САЛПЫНШАҚ
ЖЕТІСУ, ҚАРҒАЛЫ КӨМБЕСІ, Б.З.Д. II-I ғғ.
18x14

СЫРҒАНЫҢ САЛПЫНШАҚТАРЫ,
Б.З.Д. V-III ғғ., Батыс Қазақстан
Жалпы көлемі 40x35

МОНШАҚ
Б.З.Д. IV ғ., Лебедевка, Батыс Қазақстан
12x10

Екі бұланның басмүсіні бейнеленген мысықтұқымдас
жыртқыш
Берел қорғаны, Б.З.Д. IV-III ғғ.
95x68x23

Теңлік, скипетр
24x11

Екі жақты финкс,
Берел қорғаны, Б.З.Д. IV-III ғғ., Шығыс Қазақстан
65x30x20

Солға қаратылған финкс,
Берел қорғаны, Б.З.Д. IV-III ғғ., Шығыс Қазақстан
50x32x18

Оңға қаратылған жолбарыс түріндегі түйіндік
Талды-2, Б.З.Д. VI-V ғғ. Қазақстан
23x17x7

Мысықтұқымдас жануар түріндегі түйіндік
Аржан қорғаны, Б.З.Д. VII-VIII ғғ., Тува
22x15x5

Жолбарыс – Грифон
Берел қорғаны, Б.З.Д. IV-III ғғ., Шығыс Қазақстан
350x300x120

Орынбор губернаторлық тарихи-өлкетану мұражайы – Ресейдің ескі мұражайларының бірі. «Сақ алтыны» түпнұсқадағы артефактілердің халықаралық көрмесіне қатысуға шақыру кездейсоқ емес: Мұражай фондында археологиялық дүниежүзіне танымал қорған қорымдар Прохоровка, Покровка, Кардаилова, Липовка, Пятимары, Жаңа кумақ, Аландық, Филиповка және т.б. қазбалардың барысында қалыптасқан скиф-сармат көне заттарының коллекциясы орналасқан.

Археологиялық тұрғыда савроматтар мен сарматтардың қорған тұрғызу мәдениеті орталық азиялық скифтердің өзіндік әлемімен тарихи бірлігін құрайды, сол арқылы ерте темір дәуірінің дала көшпенділерінің жалпы мәдени портретін жасауға мүмкіндік береді.

Орынбор коллекциясында савроматтармен және олардың ұрпақтары сарматтардың жауынгер дала көшпенділерінің тарихын сипаттайтын артефактілер жиналған. Бұл жауынгер тайпалар тек басқа халықтармен жауласып қана қойған жоқ, сонымен бірге сыртқы дүниемен кең сауда қатынастарын орнатты. Бұл байланыстардың географиялық байланысы туралы орынбор даласының сармат қорғандарында табылған ортаазиялық тамаша алтын бұйымдар, иран ыдыстары мен мөр, финикиялық әйнек, ежелгі египеттік жазуы бар алебастр сауыт, шамшат тарақ, грек темір сауыты және т.б. айтады.

Біздің мұражайдың алтын қоймасын жасауда Орынбор облысының Илек ауданындағы Филипптік қорғандардағы қазба жұмыстары маңызды болды. Б.з.д. I мыңжылдыққа жататын патша зиратының бірінде бай қазынасы бар тоналмаған көркемдігі жоғары алты жүзден аса күміс пен алтын бұйымдарды құрайтын жерлеу орны табылды. Бұл артефактілердің жартысы осы көрмеге қатысады.

Осылайша, Орынбор губернаторлық тарихи-өлкетану мұражайының алтын қоймасындағы артефактілердің қатысуы Қазақстанның ұлттық музейіндегі «Сақ алтыны» көрмесін жарқын мәдени оқиға және Ресей мен Қазақстанның мұражай байланысындағы тағы бір айтулы жобаға айналдырады.

Наталья Ерёмина

Орынбор губернаторлық тарихи-өлкетану мұражайының директоры

**ОРЫНБОР ГУБЕРНАТОРЛЫҚ
ТАРИХИ-ӨЛКЕТАНУ МҰРАЖАЙЫНЫҢ**

**ЖИНАҚ
КОЛЛЕКЦИЯСЫНАН**

ЖҮЗІК КӨШІРМЕЛЕРІ.

САҚИНАСЫ ӨРІМ ТӘРІЗДЕС, ЖИЕКТЕМЕСІ ЖАТҚАН БҰҒЫ БЕЙНЕЛЕНГЕН ОЙЫЛЫП САЛЫНҒАН ЖАЛПАҚ ТҮЗУ ТІЛІМШЕ ТҮРІНДЕ ЖАСАЛҒАН. ИЛЕК АУДАНЫҢДАҒЫ

№1 ФИЛЛИПОВТИК «ПАТША» ҚОРҒАНЫ. 10 БІРЛІК. ЖЕЗ МК-75, ГАЛЬВАНИКАЛЫҚ ҚАПТАУ, АЛТЫН ЖАЛАТЫЛҒАН.

ЖИЕКТЕМЕ ӨЛШ. 1,5*2,0 см; Р-Р САҚИНА ӨЛШ.: 1,3*2,5 см.

КӨПКҮЛТЕЛІ ӨРНЕК ТҮРІНДЕГІ ЖАПСЫРМА КӨШІРМЕЛЕРІ.

ИЛЕК АУДАНЫҢДАҒЫ №1 ФИЛЛИПОВТИК «ПАТША» ҚОРҒАНЫ.

198 б. (168 КИІМДЕ),

ЖЕЗ МК-75, ГАЛЬВАНИКАЛЫҚ ҚАПТАУ, АЛТЫН ЖАЛАТЫЛҒАН.

КӨЛЕМДІ, ДӨҢГЕЛЕК ТІЛІМШЕ ТҮРІНДЕГІ ЖАПСЫРМА-ІЛГЕКТЕРДІҢ КӨШІРМЕСІ.

СЫРТҚЫ ЖАҒЫНДА СТИЛЬДІ БЕЙНЕЛЕНГЕН КИІК, ІШКІ ЖАҒЫНДА ОРНАТАТЫН ІЛМЕК БАР.

ИЛЕК АУДАНЫҢДАҒЫ №1 ФИЛЛИПОВТИК «ПАТША» ҚОРҒАНЫ.

5 б. ЖЕЗ МК – 75 ГАЛЬВАНИКАЛЫҚ ҚАПТАУ, АЛТЫН ЖАЛАТЫЛҒАН. :

ӨЛШЕМІ: 2,2*2,5 см.

Р-Р: 2,2*2,5 см.

ҰШЫ ІШКЕ ҚАЙЫРЫЛҒАН, ФОРМАСЫ ТІКБҰРЫШТЫ ЖАПСЫРМА КӨШІРМЕЛЕРІ.

АЗАПТАУ КӨРІНІСІ БЕЙНЕЛЕНГЕН (ЖЫРТҚЫШТЫҢ КИІККЕ ШАБУЫЛ ЖАСАУЫ).

24 б. ИЛЕК АУДАНЫҢДАҒЫ №1 ФИЛЛИПОВТИК «ПАТША» ҚОРҒАНЫ.

ЖЕЗ МК-75, ГАЛЬВАНИКАЛЫҚ ҚАПТАУ, АЛТЫН ЖАЛАТЫЛҒАН.

ӨЛШЕМІ: 3,1*2,7 см.

КҮРДЕЛІ САЛПАНШАҚТАРДЫҢ КӨШІРМЕСІ.

БІР ҰШЫ ОЙЫҚПЕН, ҚАРАМА-ҚАРСЫСЫ 5- ДӘНЕКЕРЛЕНГЕН ШАРМЕН (ҰСАҚ АЛТЫН ШАРЛАР) ӘСЕМДЕЛГЕН, ОЛАРДЫҢ ҮСТІҢГІ ЖАҒЫНДА – ІЛМЕКТИҢ 2 ҚАТАРЫНАН ЖӘНЕ ҰСАҚ ШАРЛАРДАН (ҰСАҚ АЛТЫН ШАРЛАР) ТҰРАТЫН ОРАМ.

ИЛЕК АУДАНЫНДАҒЫ №1 ФИЛЛИПОВТИК «ПАТША» ҚОРҒАНЫ. 49 Б., ЖЕЗ МК-75, ГАЛЬВАНИКАЛЫҚ ҚАПТАУ, АЛТЫН ЖАЛАТЫЛҒАН.

ҰЗЫНДЫҒЫ 3 СМ, ДИАМЕТРІ 2,3 СМ.

ШАР ТӘРІЗДЕС ӨЗЕК ТҮРІНДЕГІ, ТҮТІКТІ СОҒЫ БАР САЛПАНШАҚ КӨШІРМЕЛЕРІ.

ЖОҒАРҒЫ ЖАҒЫНЫҢ ҰШЫНДА БЕКІТУГЕ АРНАЛҒАН ІЛМЕК, ТӨМЕҢДЕ ҰСАҚ ШАРЛАР ДӘНЕКЕРЛЕНГЕН. 100 Б.(КИІМДЕ).

(ИЛЕК АУДАНЫНДАҒЫ №1 ФИЛЛИПОВТИК «ПАТША» ҚОРҒАНЫ).

ЖЕЗ, ГАЛЬВАНИКАЛЫҚ ҚАПТАУ, АЛТЫН ЖАЛАТЫЛҒАН.

ҰЗЫНДЫҒЫ 2,1 СМ, ШАРДЫҢ ДИАМЕТРІ 0,5 СМ.

ҚЫСҚАРТЫЛҒАН КОНУС ТҮРІНДЕ ҚИЫЛҒАН, БЕКІТУГЕ АРНАЛҒАН ОЙЫҚТАРЫ БАР ЖАПСЫРМА КӨШІРМЕЛЕРІ.

58 Б. (КИІМДЕ).

ИЛЕК АУДАНЫНДАҒЫ №1 ФИЛЛИПОВТИК «ПАТША» ҚОРҒАНЫ

ДИАМЕТРІ 0,9 СМ.

ҰЗЫН ӨРНЕКТЕЛГЕН САБЫ БАР ДИСК ТӘРІЗДІ АЙНА.

ИЛЕК АУДАНЫНДАҒЫ №1 ФИЛЛИПОВТИК «ПАТША» ҚОРҒАНЫ

МЫРЫШ, АЛЮМИНИЙ, МЫС ҚОРЫТПАСЫ.

САБЫНЫҢ ҰЗЫНДЫҒЫ 20,5 СМ, ДИСКІНІҢ ДИАМЕТРІ 17,5 СМ.

ТАР МОЙЫНДЫ БЕДЕРЛІ ҮДЫС.

ИЛЕК АУДАНЫНДАҒЫ №1 ФИЛЛИПОВТИК «ПАТША» ҚОРҒАНЫ.

Мырыш, алюминий, мыс қорытпасы.

Биіктігі 7,8 см, диаметрі 4,2 см.

ӨСІМДІК БЕДЕРЛІ ӨРНЕГІ БАР ЕЖЕЛГІ ИРАНДЫҚ ФИАЛ, ШАРЛЫҚ АУДАНЫНДАҒЫ ПРОХОРОВКА ҚОРҒАНЫ.

Мырыш, алюминий, мыс қорытпасы. Диаметрі 24 см.

САЛТАНАТТЫҚ СЕМСЕР. ИЛЕК АУДАНЫНДАҒЫ №4 ФИЛЛИПОВТИК «ПАТША» ҚОРҒАНЫ.

Мырыш, алюминий, мыс қосындысы.

Ұзындығы 54,5 см. Балдағының ұзындығы 9,6 см.

АЛЕБАСТРАН ЖАСАЛҒАН АНТРОПОМОРФТЫҚ МҮСІНШЕ (ОРЫНБОР АУДАНЫНДАҒЫ, ТӨМЕНГІ ПАВЛОВКА МАҢЫНДАҒЫ ҚОРҒАН).

Гипс, қыма. Биіктігі 21 см.

ЕЖЕЛГІ МЫСЫРЛЫҚ ҮДЫС (АЛЕБАСТР)
(ЖАҢА КУМАК ҚОРЫМЫНЫҢ ҚОРҒАНЫНАН).

Гипс, құйма.

Биіктігі 22,9 см, негізінің диаметрі 15 см.

ҚЫШ-ҚҰМЫРА,
СҰР САЗДЫ (ПРОХОР ҚОРЫМЫНАН).

Биіктігі 31, негізінің диаметрі 11 см.

ЗООМОРФТЫ ҚҰРБАНДЫҚ ШАЛАТЫН ҮДЫС,
(ЧКАЛОВ ҚОРЫМЫНАН АЛЫНҒАН)
ҰСАҚ ТҮЙІРЛІ ҚҰМДАҚ.

Диаметрі 15 см, биіктігі 9,6 см.

МЕЖДУНАРОДНАЯ
ВЫСТАВКА
ОРИГИНАЛЬНЫХ
АРТЕФАКТОВ

**ЗОЛОТО
СКИФОВ**

АРЫСТАНБЕК МУХАМЕДИУЛЫ,
МИНИСТР КУЛЬТУРЫ И СПОРТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Выставочный проект «Золото скифов» – один из важных в Комплексной программе культурного сопровождения Международной выставки ЭКСПО-2017 в Астане.

Оригинальные золотые артефакты, размещенные в экспозиции выставки, репрезентируют любимый всеми период скифо-сакской культуры раннего железного века в Евразии. Социокультурные события этого времени стали значимым звеном в этногенезе казахского народа и, вместе с тем, оставили потомкам прекрасную художественную память – искусство в «зверином стиле». Этот феномен не только оставил свой след в евразийской истории, он стал концептуальной основой художественного сознания многих последующих культур вплоть до сегодняшнего дня.

Золото как основной материал для скифского декоративно-прикладного искусства имел особое значение. Его сакральным смыслом наделялось всё обилие разнообразных украшений, обретала зримую форму мировоззренческая модель мира древних кочевников.

Характерная особенность «звериного стиля» – стремление к малым формам, идеально отвечавшим образу жизни скифов. Именно поэтому мелкая пластика из золота VI–IV веков до н.э., ставшая художественным брендом ранних кочевников, так обширно представлена на стендах экспозиционного зала в Национальном музее Республики Казахстан.

Международная выставка оригинальных артефактов «Золото скифов», безусловно, станет для гостей Астаны замечательной возможностью встретиться с яркой культурой и изящным искусством евразийских скифов.

АНДРЕЙ ХАЗБУЛАТОВ,
ДОКТОР ФИЛОСОФИИ (PHD),
ГЕНЕРАЛЬНЫЙ ДИРЕКТОР КАЗАХСКОГО
НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОГО
ИНСТИТУТА КУЛЬТУРЫ

На фоне все возрастающего интереса к поискам своих истоков, самобытности проблема исследования национальной культуры и духовности кочевников центра Евразии обозначается особенно остро. Культура каждого народа есть целостная система, основанная на мировоззрении, искусстве, традициях. Обращение к ним, осмысление духовных ценностей, заложенных тысячами лет ранее и дошедших в той или иной мере до наших дней, позволяет лучше понять самих себя и свое место в общем историческом контексте.

Скифо-сакская Модель мира, сформированная в древности на просторах Великой Степи, составляет одну из основ менталитета жителей Центральной Азии и является неотъемлемой частью их культуры и этики и сейчас. Уникальные духовные основы древних кочевников стали ядром особой мировоззренческой системы, доказавшей свою жизнеспособность.

Звериный стиль по праву занимает особое место в сокровищнице мирового искусства не только ввиду самобытной иконографии, но как образец художественного осмысления уникального хронотопа, присущего общности разных этносов, объединенных образом жизни и картиной мира.

Скифо-сакский звериный стиль как целостная художественная система обладает особой сюжетной классификацией. Образ сопрягается с сюжетом посредством уникального новаторского композиционного решения, что и выделяет скифо-сакский звериный стиль из многих художественных способов «изображения» животных, встречающихся повсеместно практически в любой древней культуре.

Обширный материал, накопленный ведущими российскими и отечественными специалистами в области скифо-сакской культуры, позволил увидеть зооморфные образы, которые в целом, уже были известны научному миру как своеобразные инструменты моделирования действительности, в совершенно новом ключе.

Звериный стиль не просто интересный и самобытный художественный прием, характерный для конкретного времени и определенной местности. Это – универсальный язык многих народов, населявших некогда огромные территории от Корейского полуострова до Черного моря, который не ограничился лишь воплощением мифологических перипетий. Звериный стиль позволял формировать особый космос, легко сопрягая его необъятность и сакральность с необходимой для человека вещностью и доступностью восприятия.

Глобальность мышления и смелость стремлений древних кочевников подкреплялась не только их способностью оперировать сложными философскими и мировоззренческими императивами, но и специфическим художественным видением. Звериный стиль стал единственно возможной формулой, наиболее адекватно объясняющей пространственно-космологическое тождество мира номадов.

Зооморфный код звериного стиля – это глубоко философское явление. В отличие от оседлых культур, главным образным элементом которых являлось переосмысление

РАСТИТЕЛЬНОГО НАЧАЛА, НОМАДЫ СОЗНАТЕЛЬНО РАЗВИВАЛИ И СОВЕРШЕНСТВОВАЛИ СИМВОЛИЗМ ЖИВОТНОГО. И ПРИЧИНОЙ ЭТОГО ЯВЛЯЕТСЯ ИМЕННО САМ ОБРАЗ ЖИЗНИ И, СООТВЕТСТВЕННО, МИРОВОЗЗРЕНИЯ.

Эстетическая концепция скифо-сакского звериного стиля не имеет материальных пределов и воплощает глобальную идею, связывающую разные по своему мироощущению миры. Именно не разобщает, а объединяет, что дает право рассматривать мировоззрение древних номадов не просто как оригинальную религиозно-мифологическую систему отдельно взятой небольшой группы азиатских народов, но как мощный культурно-философский пласт в индоевропейском масштабе. Уникум звериного стиля заключается также и в том, что за достаточно длительное время с момента его появления, он нисколько не утратил своего смысла и ценности ни как художественный феномен, ни как язык.

Наличие в скифо-сакском обществе функциональной, рациональной и эстетически совершенной знаковой системы, каковой является звериный стиль, свидетельствует о понимании древними кочевниками глобальной важности информации, которую они зашифровывали зооморфным способом в виде специфического текста. Любой художественный элемент в зверином стиле, будь он сам по себе, или же существуя в комплексе с другими, может быть «прочитан» и отдельно, и как часть общего контекста.

Звериный стиль не просто совокупность тех или художественных образов, призванных только обозначить предметный мир. Это – четкая система, созданная с целью максимально точно и объемно выразить глобальные мировоззренческие императивы, общие в целом для всей Евразии. С эстетической точки зрения звериный стиль в полной мере использует все художественные приемы, извлекая весь потенциал материала, формы и цвета. В процессе изучения звериного стиля как иконографической структуры выявляются логические сюжетные звенья, такие как сцена бега, битвы, терзания и другие, фиксированные особыми композиционными приемами. Можно считать это своего рода формулами. Лаконичность их визуального выражения упрощает понимание, но не умаляет значения.

Тот же принцип лежит в основе иконографии звериного стиля, сюжеты и образы которого как сами по себе, так и в определенных комбинациях преследуют четкие цели. Каждый мотив одновременно и загадка, и ключ к решению другой, намного более сложной и многоуровневой.

Жизнеспособность культуры и ее образного языка зависит не столько от ее актуальности в данный момент или достижений, а от способности сохранить ее ценности, сберечь энергию. Одна из главных причин, почему со временем культура исчезает не только с исторической арены, но и из исторической памяти заключается в несовершенстве способа передачи информации. В физическом аспекте общество, создавшее универсальный тип языка, может перестать существовать, но только не на уровне тонких энергий. Символ всегда может быть вызван к жизни, если он по-прежнему носитель глобальной универсальной информации, никогда не теряющей объективности и актуальности.

Звериный стиль и есть яркий пример такого универсального языка, где художественная ценность неотделима от духовного содержания.

Скифо-сакский звериный стиль, будучи уникальной художественной системой, смог воплотить, сохранить и передать нам живое дыхание древних кочевников Евразии, навсегда объединивших разные миры и части света.

МЕЖДУНАРОДНАЯ ВЫСТАВКА «ЗОЛОТО СКИФОВ» ЯВЛЯЕТСЯ ПРОЕКТОМ, КОТОРЫЙ ОБРАЩАЕТ ВНИМАНИЕ СОВРЕМЕННИКОВ НА СЛАВНОЕ ИСТОРИЧЕСКОЕ ПРОШЛОЕ НАШЕГО НАРОДА. СТЕПНЫЕ ПРОСТОРЫ ЕВРАЗИИ ДО СИХ ХРАНЯТ СВОИ ИСТОРИЧЕСКИЕ СОКРОВИЩА, СОЗДАННЫЕ НАШИМИ ПРЕДКАМИ, ПРОДОЛЖАЯ ЖИТЬ В ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОМ ИСКУССТВЕ КАЗАХСКОГО НАРОДА, ОРНАМЕНТАХ, ОБЩЕЙ СИМВОЛИКЕ И СЕМАНТИКЕ.

СЕРЬЕЗНОЙ ИСТОРИЧЕСКОЙ ВЫСТАВКЕ ПРЕДШЕСТВУЕТ ДОЛГАЯ И КРОПОТЛИВАЯ РЕСТАВРАЦИЯ. МНОЖЕСТВО ВЫСОКОХУДОЖЕСТВЕННЫХ АРТЕФАКТОВ, НАЙДЕННЫХ В ХОДЕ АРХЕОЛОГИЧЕСКИХ РАСКОПОК И ОТНОСЯЩИХСЯ К БРОНЗОВОМУ ИЛИ РАННЕЖЕЛЕЗНОМУ ВЕКАМ, ТРЕБУЮТ ОБЪЕМНОЙ РЕСТАВРАЦИИ. ЭТО ОЧЕНЬ ТРУДОЕМКИЙ ПРОЦЕСС, ТРЕБУЮЩИЙ ТОЧНОГО ЗНАНИЯ ИСТОРИИ, ТЕХНОЛОГИЧЕСКОГО УМЕНИЯ, БЕСКОНЕЧНО БЕРЕЖНОГО ОТНОШЕНИЯ К ХРУПКОМУ МАТЕРИАЛУ АРТЕФАКТОВ. БЛАГОДАРЯ РАБОТЕ РЕСТАВРАТОРОВ, «ВОЮЮЩЕГО» СО ВРЕМЕНЕМ, СОХРАНИЛСЯ ОГРОМНЫЙ ПЛАСТ ИСТОРИИ, ПОДТВЕРЖДАЯ ДУХОВНУЮ СВЯЗЬ КУЛЬТУРЫ МЕЖДУ ПРОШЛЫМ И НАСТОЯЩИМ.

МНОГОЛЕТНИМ ИТОГОМ РАБОТЫ НАУЧНО-РЕСТАВРАЦИОННОЙ ЛАБОРАТОРИИ «ОСТРОВ КРЫМ» СТАЛИ ЗНАКОВЫЕ ОБЪЕКТЫ, ЯВЛЯЮЩИЕСЯ СВИДЕТЕЛЬСТВОМ ГЕРОИЧЕСКОГО ПРОШЛОГО КАЗАХСКОГО НАРОДА – КОСТЮМ «ЗОЛОТОГО ЧЕЛОВЕКА», СОБИРАТЕЛЬНЫЕ ОБРАЗЫ САКСКОГО ВОИНА И САРМАТСКОГО ВОЖДЯ, ВОИНА ИЗ КУРГАНА ТАЛДЫ 2, БЕРЕЛЬСКИЕ КОНИ. ИЗ ЧИСЛА ЭТИХ АРТЕФАКТОВ В ЭКСПОЗИЦИИ ПРИСУТСТВУЕТ СТАВШАЯ УЖЕ ЗНАМЕНИТОЙ РЕКОНСТРУКЦИЯ «САРМАТСКОЙ ЖРИЦЫ» ИЗ КОМПЛЕКСА ТАКСАЙ I.

ИСКУССТВО САКОВ И СКИФОВ НЕ КАНУЛО В ЛЕТУ, ОНО ПРОДОЛЖАЕТ ЖИТЬ. ДЛЯ ХУДОЖНИКА-РЕСТАВРАТОРА МЕЖДУНАРОДНАЯ ВЫСТАВКА «ЗОЛОТО СКИФОВ» – ЭТО СОБЫТИЕ, ВО ИМЯ КОТОРОГО ОН РАБОТАЕТ.

КРЫМ АЛТЫНБЕКОВ
ДИРЕКТОР НАУЧНО-РЕСТАВРАЦИОННОЙ
ЛАБОРАТОРИИ ТОО «ОСТРОВ КРЫМ»

КОЛЛЕКЦИЯ ИЗ СОБРАНИЯ

**НАУЧНО-РЕСТАВРАЦИОННОЙ
ЛАБОРАТОРИИ
ТОО «ОСТРОВ КРЫМ»**

**НАУЧНО-РЕСТАВРАЦИОННАЯ
ЛАБОРАТОРИЯ
ОСТРОВ КРЫМ**

2-3 қабат

3 этаж
3 floor

қабат

таж

залы - 3 қабат

3 этаж
3 floor

стан залы - 3 қабат

Космостан - 3 этаж
Космостан - 3 floor

залы № 1,2 - 4 қабат

Космостан № 1,2 - 4 этаж
Космостан № 1,2 - 4 floor

залы 5,6,7 қабат

Космостан 5,6,7 этаж
Космостан 5,6,7 floor

САТ

АЛТ

ТҮПНҰСҚАДА

ҰАТТЫҒА

ЖАҒЫНҒЫ

АҒЫ АРТЕФАКТІЛЕРДІҢ
ТҒЫҚ ҚАРМАСЫ

ҚАҒЫ ҚАҒЫ

ҚАҒЫ

ТІҒА

САРМАТСКАЯ ЗНАТНАЯ ЖЕНЩИНА

VI-V вв. до н.э. – Таксай I

АВТОР РЕКОНСТРУКЦИИ К. АЛТЫНБЕКОВ

О СКИФАХ

«Мильоны – вас. Нас – тьмы, и тьмы, и тьмы.
Попробуйте, сразитесь с нами!
Да, Скифы – мы! Да, азиаты – мы, –
С раскосыми и жадными очами!»

АЛЕКСАНДР БЛОК

На просторах Евразии в древние времена (VIII в. до н.э. – IV в. н.э.) обитали ранние племена кочевников – скифы, как называли их древнегреческие историки.

Из других источников известно, что их называли саки. Информация о скифах стала известна по рассказам античных авторов, в том числе древнегреческого историка Геродота, а также по результатам археологических раскопок. Это были племенные союзы, составлявшие народ с общей культурой, верованиями, традициями, образом жизни и мировоззрением. Их закалила, воспитала и объединила сама природа. Свободные, легкие на подъем, мудрые, смелые, мобильные, сильные племена создали целый пласт культуры. Особый образ жизни скифов сформировал свою неповторимую философию о строении мира, отразившуюся в искусстве на многие века. Благодаря археологам и реставраторам вы сможете увидеть прекрасные образы созданного скифами «звериного стиля», узнаваемого во всем мире.

Скифы чувствовали и понимали природу, уважали ее проявления и восхищались силой и ловкостью животных. Мировоззрение скифских народов сформировалось на основе естественных природных законов. Система координат, ориентированная на природные циклы и явления, обусловила собственное видение, мифологию, образ мышления наших предков (номадов), некогда ведущих мобильный, полувойенный образ жизни, всегда готовых к бою врагом, к смене насиженного места, находясь в гармонии с окружающей их природой и сохраняя традиции своего народа. Распространенные изображения сцен терзания отражали суть и реальность окружающего мира, его непререкаемые законы существования.

У скифских племен и народов существовала особая манера изображения животных, широко представленная в культурах позднего бронзового и раннего железного веков.

В качестве образцов, определяющих скифскую специфику «звериного стиля», исследователи приводят изображения свернувшегося кошачьего хищника, оленя с подогнутыми ногами и откинутыми на спину рогами, копытных животных, стоящих на кончиках копыт («на цыпочках»). Общеизвестным среди исследователей является утверждение о сакральном значении этих образов. Примеры скифо-сибирского искусства (олень, горный баран, сцены борьбы и др.) несли в себе идеи, понятные всему обществу, они одновременно лаконичны и многозначны. Выразительными образцами стиля в памятниках скифской культуры являются изображения фигурок баранов (на навершиях, «штандартах-факельницах», рукоятках ножей и обушках чеканов), оленные бляхи, скульптурки оленей, помещенные на обушках чеканов и ножей, иногда на зеркалах. Таким образом скифские мастера создавали культовые предметы и обереги для усиления значимости их обладателей.

ВЕРХОВОЙ КОНЬ САКСКОГО ВОЖДЯ

КУРГАН БЕРЕЛ (IV-III вв. до н.э.)

АВТОР РЕКОНСТРУКЦИИ К. АЛТЫНБЕКОВ

ЗОЛОТО В ЖИЗНИ СКИФОВ

Скифский «звериный стиль» в искусстве чаще всего ассоциируется именно с золотом, хотя номады широко использовали и другие материалы, такие как бронза, железо, дерево, кожа, кость, керамика и т.д. Но именно золото у скифо-сакских племён ассоциировалось с солнечным божеством и вечностью, для скифов оно имело особую ценность как «дар богов», символ царской власти, эквивалент магического союза Неба и Земли.

Люди того времени использовали своеобразную технику изготовления скифского золота, что представлена ручной вытяжкой фольги из металла. Фольгу выравнивали в тоненькие бляшки и наносили на них различные рисунки. Эту работу выполняли искусные ремесленники, а тайны творения золота, нашитые на их одежду, передавались от одного поколения другому.

ЛОШАДЬ В ЖИЗНИ СКИФОВ

Лошадь в жизни скифа являлась первостепенным транспортным средством для преодоления бескрайних просторов Евразийских степей. Кочевой образ жизни обуславливал наличие коня. Все скифы с малых лет были всадниками. Лошади и овцы были основой их существования, питали, одевали скифов, снабжая мясом, молоком, кожей. Из конского молока скифы изготавливали кумыс и конский сыр.

Греческие историки, давая общую оценку скифским лошадям, отмечают, что это были небольшого роста коренастые, очень быстрые в беге, выносливые в военных походах и легко переносящие суровые зимы животные.

Скифские цари и их приближенные обладали большими табунами лошадей и стадами скота. Содержание животных на подножном корму в течение всего года вызывало необходимость частых перекочевок с места на место.

В мировоззрении скифов конь олицетворял солнечное божество, и убранство коня богато декорировалось. Уздечки и седла скифской знати покрывались золотыми украшениями в зверином стиле, которые не только подчеркивали статус хозяина, но и являлись мощными оберегами. Образ мифических златокрылых коней с рогами горного архара олицетворялся с солнечным божеством, объединяющим родовые тотемы. Конь считался проводником в другой мир, его крылья – возносят в верхний мир. В 1992 г. крылатые кони (тулпары) получили вторую жизнь на государственном гербе независимой Республики Казахстан.

САКСКИЙ ВОИН – СОБИРАТЕЛЬНЫЙ ОБРАЗ

АВТОР РЕКОНСТРУКЦИИ
К. АЛТЫНБЕКОВ, 2011 г.

САҚ ӨМІРІНДЕГІ АЛТЫН

Сақтардың өміріндегі ақ, стилі жәі алтынмен байланыстырылады. Дегенмен, олар басқа материалдарды да кеңінен қолданған. Мысалы, қолғап, темір, ағаш, бағалық, сүйек. Бірақ, дәл алтын өңір-сақ халықтарында күн, құдайы және мәңгілікке байланыстырылды. Сақтар үшін алтын кедей ойып ретінде ерекше құрлыққа ие болды, ол патша билігінің символы, **Ақтан** мен Жердің тақайы орағының болғанымен.

Сол заманның адамдары сақ алтынны өзінің өзінің техникасын жасады, ол жағалдан алынып қорғау жасалған фольда ретінде ұсынылатын. Фольданы құрылымдық қызыл түрлеріне де бетіне ар түрлі суреттер салған. Осы жұмысты біздің қолөнершілеріміз қолданған ал олардың көпшілігі алтынның құлағын ұстауға арналған құралдар берілген.

GOLD IN THE LIFE OF THE

Scythian animal style in art is most often associated with gold, although they widely used other materials, such as bronze, iron, wood, leather, bone, ceramics, and etc. However, it was gold from the Scythian-Saka peoples that was associated with the solar deity and with eternity. For Scythians it was of particular value as a "gift of the gods", a symbol of royal power, the equivalent of the magical union of Heaven and Earth.

People of that time developed a peculiar technique of making Scythian gold, which is represented by manual drawing of metal foil. The foil was leveled into thin plaques

САКСКИЙ ВОИН – СОБИРАТЕЛЬНЫЙ ОБРАЗ

ЭТА ТВОРЧЕСКАЯ РАБОТА БЫЛА СОЗДАНА АВТОРОМ, ХУДОЖНИКОМ-РЕСТАВРАТОРОМ К. АЛТЫНБЕКОВЫМ В ФЕВРАЛЕ 2011 Г. ПО МОТИВАМ ИСКУССТВА ДРЕВНИХ КОЧЕВНИКОВ. ОСНОВОЙ РЕКОНСТРУКЦИИ КОСТЮМА САКСКОГО ВОИНА ПОСЛУЖИЛИ СОБСТВЕННЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ АВТОРА АРХЕОЛОГИЧЕСКИХ НАХОДОК НА ТЕРРИТОРИИ И ЗА ПРЕДЕЛАМИ КАЗАХСТАНА.

Стиль исполнения достоверно отражает мифологию, образ мышления наших предков, некогда ведущих кочевой, полувойенный образ жизни, всегда готовых к бою с врагом.

Представленная реконструкция – это собирательный образ представителя политической элиты сакской эпохи. В нем органично сочетаются уникальные находки из курганов Центральной Азии.

Новый подход к проблеме воссоздания и реконструкции деталей декора, более точное раскрытие форм оружия и его ножен, новая расшифровка и изготовление таких ключевых аксессуаров, как кулах, пояс, служащий для подвязки и крепления оружия, позволяет определить проект как наиболее полную и точную, с научной точки зрения, достоверную реконструкцию.

БЕРЕТЬ
 Беретские украшения представляют собой изделия из серебра, выполненные в технике филигральной работы. В основе их лежат стилизованные изображения животных и растений. Беретские украшения создавались в течение нескольких столетий. Впервые они появились в XVIII веке. В настоящее время они являются одним из самых популярных видов украшений. Беретские украшения отличаются своей оригинальностью и красотой. Они являются отличным подарком для близких людей. Беретские украшения можно носить как мужчины, так и женщины. Они подходят для любого случая. Беретские украшения являются символом богатства и роскоши. Они являются неотъемлемой частью культуры Берета. Беретские украшения являются предметом гордости жителей Берета. Они являются символом их идентичности. Беретские украшения являются частью наследия Берета. Они являются предметом изучения историков и искусствоведов. Беретские украшения являются частью истории Берета. Они являются символом его культуры. Беретские украшения являются предметом восхищения жителей Берета. Они являются символом его богатства. Беретские украшения являются частью истории Берета. Они являются символом его культуры. Беретские украшения являются предметом гордости жителей Берета. Они являются символом их идентичности. Беретские украшения являются частью наследия Берета. Они являются предметом изучения историков и искусствоведов. Беретские украшения являются частью истории Берета. Они являются символом его культуры. Беретские украшения являются предметом восхищения жителей Берета. Они являются символом его богатства.

БЛЯШКА В ВИДЕ КАБАНА

КУРГАН АРЖАН (VII-VIII вв. до н.э.) ТУВА
26x15x6

БЛЯШКА В ВИДЕ КОШАЧЬЕГО ЖИВОТНОГО

КУРГАН АРЖАН (VII-VIII вв. до н.э.) ТУВА
20x11x5

БЛЯШКА В ВИДЕ КОШАЧЬЕГО ЖИВОТНОГО

КУРГАН АРЖАН (VII-VIII вв. до н.э.) ТУВА
20x11x5

АРХАР

КУРГАН АРЖАН (VII-VIII вв. до н.э.) ТУВА
15x11x10

БЛЯШКА В ВИДЕ ТИГРА ОБЕРНУТОГО ВЛЕВО

ТАЛДЫ-2 (VI-V вв. до н.э.) КАЗАХСТАН
23x17x7

ГРИВНА

КУРГАН АРЖАН (VII-VIII вв. до н.э.) ТУВА
160x132x10

РИТУАЛЬНЫЙ КУБОК ЦАРИЦЫ

КУРГАН АРЖАН (VII-VIII вв. до н.э.) ТУВА
42x42x37

ПОЯС

КУРГАН АРЖАН (VII-VIII вв. до н.э.) ТУВА
350x110

ШПИЛЬКА С НАВЕРШИЕМ В ВИДЕ ОЛЕНЯ

КУРГАН АРЖАН (VII-VIII вв. до н.э.) ТУВА
316x40x25

ШПИЛЬКА С НАВЕРШИЕМ В ВИДЕ ЛОЖЕЧКИ

КУРГАН АРЖАН (VII-VIII вв. до н.э.) ТУВА
350x25x10

ШПИЛЬКА С НАВЕРШИЕМ В ВИДЕ АРХАРА

КУРГАН АРЖАН (VII-VIII вв. до н.э.) ТУВА
125x10x6

ВОРВОРКА БОЛЬШАЯ (ПРОНИЗЬ)
КУРГАН АРЖАН (VII-VIII вв. до н.э.) ТУВА
24x12

ВОРВОРКА (ПРОНИЗЬ)
КУРГАН АРЖАН (VII-VIII вв. до н.э.) ТУВА
20x10

ВОРВОРКА(ПРОНИЗЬ)
КУРГАН АРЖАН (VII-VIII вв. до н.э.) ТУВА
20x10

БЛЯШКА РИФЛЕНАЯ
КУРГАН АРЖАН (VII-VIII вв. до н.э.) ТУВА
24x7x4

СТРЕЛА
КУРГАН АРЖАН (VII-VIII вв. до н.э.) ТУВА
35x12

**МАСКА БАРСА
(ПРОТОМЫ ГОРНЫХ КОЗЛОВ С ПТИЦЕЙ)**
ШИЛИКТЫ (VII-VI вв. до н.э.) КАЗАХСТАН
27x15x5

ОРЕЛ (ГРИФОН)
ШИЛИКТЫ (VII-VI вв. до н.э.) КАЗАХСТАН
28x16x5

ДВОЙНОЙ ОЛЕНЬ
ШИЛИКТЫ (VII-VI вв. до н.э.) КАЗАХСТАН
28x16x5

ЛЕТЯЩИЙ ОЛЕНЬ
ЖАЛАУЛИНСКИЙ КЛАД (V-IV вв. до н.э.) КАЗАХСТАН
38x28x8

КОШАЧИЙ ХИЩНИК СПРОТОМОЙ ДВУХ ЛОСЕЙ
КУРГАН БЕРЕЛ (IV-III вв. до н.э.) КАЗАХСТАН
85x65

**СИНКРЕТИЧЕСКОЕ
ПОЛИМОРФНОЕ СУЩЕСТВО**
КУРГАН ИССЫК (V-III вв. до н.э.) КАЗАХСТАН
65x35

ТРОЙНОЙ ОЛЕНЬ

Кызылуийк (I-II вв. н.э.), КАЗАХСТАН
65x55

ПСАЛИЙ В ВИДЕ УШАСТОГО ГРИФОНА ЭЛЕМЕНТ КОНСКОГО УБРАНСТВА

КУРГАН БЕРЕЛ (IV-III вв. до н.э.) КАЗАХСТАН
245x55

СНЕЖНЫЙ БАРС (ТИГР)

КУРГАН БЕРЕЛ (IV-III вв. до н.э.) КАЗАХСТАН
31x30

ТРОЙНОЙ ГРИФОН (ПОДВЕСКА ДЛЯ СБРУИ)

КУРГАН БЕРЕЛ (IV-III вв. до н.э.) КАЗАХСТАН
110x85

СИБИРСКАЯ НАХОДКА «ЛЕГЕНДА О ЛЮБВИ»

АЛТАЙ (IV-III вв. до н.э.)
145x110

ПСАЛИЙ БАРАН

КУРГАН БЕРЕЛ (IV-III вв. до н.э.) КАЗАХСТАН
280x100

ПСАЛИЙ ЛОСЬ

КУРГАН БЕРЕЛ (IV-III вв. до н.э.) КАЗАХСТАН
280x80

ПСАЛИЙ ГРИФОН

КУРГАН БЕРЕЛ (IV-III вв. до н.э.) КАЗАХСТАН
250x50

ТРЕХМЕРНЫЙ ЛОСЬ

КУРГАН БЕРЕЛ (IV-III вв. до н.э.) КАЗАХСТАН
170x120, Н-60

МИФИЧЕСКИЙ ОЛЕНЬ-ГРИФОН

КУРГАН ОРДОС (I в. до н.э.) ВНУТРЕННЯЯ МОНГОЛИЯ
90x90

ГОЛОВА ТИГРА

КУРГАН БЕРЕЛ (IV-III вв. до н.э.) КАЗАХСТАН
55x50

МИФИЧЕСКОЕ ЖИВОТНОЕ

КУРГАН БЕРЕЛ (IV-III вв. до н.э.) КАЗАХСТАН
70x90, Н-45

ПРОТОМЫ КРЫЛАТЫХ КОНЕЙ

КУРГАН ИССЫК (V-IV в. до н.э.) КАЗАХСТАН
160x110

АРХАР

ШИЛИКТЫ (VIII в. до н.э.) КАЗАХСТАН
43x40

НАЩЕЧНАЯ РАЗВИЛКА В ВИДЕ ДВУХ ЛОСЕЙ

КУРГАН БЕРЕЛ (V-IV вв. до н.э.) КАЗАХСТАН
150x105

СКИФСКИЙ ЛУК

КУРГАН АРЖАН (VII-VIII вв. до н.э.) ТУВА
115x280

СКИФСКИЙ ГОРИТ (ФУТЛЯР ДЛЯ ЛУКА) И КОЛЧАН

КУРГАН АРЖАН (VII-VIII вв. до н.э.) ТУВА
860x370

ЧЕКАН

КУРГАН АРЖАН (VII-VIII вв. до н.э.) ТУВА
750x190

ГОРНЫЙ БАРАН

КУРГАН БЕРЕЛ (V-IV вв. до н.э.) КАЗАХСТАН
80x70

СФИНКС

КУРГАН БЕРЕЛ (V-IV вв. до н.э.) КАЗАХСТАН
50x32x18

КАМЧА С ФИГУРОЙ ВОЛКА

КУРГАН ПАЗЫРЫК, V-IV ВЕКА ДО Н.Э.
520x50

БРАСЛЕТ КУРГАННЫЙ КОМПЛЕКС
ТАКСАЙ -1, V в. до н.э., Западный Казахстан
75x65x26

КОЛТЫ В ПОЛИХРОМНОМ СТИЛЕ, ЗЕРНЬ,
ФИЛИГРАНЬ, ИНКРУСТАЦИЯ, СЕМИРЕЧЬЕ,
III-V вв. н.э., МОГИЛЬНИК АКТАС 1, СЕМИРЕЧЬЕ
50x40

КОЛТЫ В ПОЛИХРОМНОМ СТИЛЕ, ЗЕРНЬ,
ФИЛИГРАНЬ, ИНКРУСТАЦИЯ, СЕМИРЕЧЬЕ,
III-V вв. н.э., МОГИЛЬНИК АКТАС 1, СЕМИРЕЧЬЕ
50x40

СЕРЬГА СО СЦЕНОЙ ТЕРЗАНИЯ –
ЧЕЛОВЕКА И КАБАНА,
СЕМИРЕЧЬЕ, КАРГАЛИНСКИЙ КЛАД, II-I вв. до н.э.
35x20

УКРАШЕНИЯ ПАРАДНОГО ОБЛАЧЕНИЯ
ПО ПРИНЦИПУ «ЗООЛОГИЧЕСКОЙ
ГОЛОВЛОМКИ»,
ЖАЛАУЛИНСКИЙ КЛАД, V-III вв. до н.э.

СЕРЬГА С ПОДВЕСКОЙ В ВИДЕ ШАРИКА,
V-III вв. до н.э., ЛЕБЕДЕВКА,
ЗАПАДНЫЙ КАЗАХСТАН
20x18

ФРАГМЕНТ СЕРЕЖКИ,
ЗАПАДНЫЙ КАЗАХСТАН, II-IV вв. н.э.
20x20

АРЖАН, ДЕТАЛЬ РУКОЯТКИ АКИНАКА
35x12

КРЕПЛЕНИЕ В ВИДЕ БАРСА
КУРГАН ПАЗЫРЫК, V-IV века до н.э.
40x30x14

ПОДВЕСКА
СЕМИРЕЧЬЕ, КАРГАЛИНСКИЙ КЛАД, II-I вв. до н.э.
18x14

ПОДВЕСКИ ОТ СЕРЬГИ,
V-III вв. до н.э., ЛЕБЕДЕВКА, ЗАПАДНЫЙ КАЗАХСТАН
Общая площадь 40x35

БУСИНА,
IV в. до н.э., ЛЕБЕДЕВКА, ЗАПАДНЫЙ КАЗАХСТАН
12x10

КОШАЧИЙ ХИЩНИК С ПРОТОМОЙ ДВУХ ЛОСЕЙ
КУРГАН БЕРЕЛ, IV-III вв. до н.э.,
ВОСТОЧНЫЙ КАЗАХСТАН
95x68x23

ТЕНЛИК, СКИПЕТР
24x11

СФИНКС ДВУХСТОРОННИЙ, КУРГАН БЕРЕЛ,
IV-III вв. до н.э., ВОСТОЧНЫЙ КАЗАХСТАН
65x30x20

СФИНКС ОБЕРНУТЫЙ ВЛЕВО, КУРГАН БЕРЕЛ,
IV-III вв. до н.э., ВОСТОЧНЫЙ КАЗАХСТАН
50x32x18

БЛЯШКА В ВИДЕ ТИГРА ОБЕРНУТОГО ВПРАВО
ТАЛДЫ-2 (VI-V вв. до н.э.) КАЗАХСТАН
23x17x7

БЛЯШКА В ВИДЕ КОШАЧЬЕГО ЖИВОТНОГО
КУРГАН АРЖАН (VII-VIII вв. до н.э.) ТУВА
22x15x5

ТИГРОГРИФОН
КУРГАН БЕРЕЛ, IV-III вв. до н.э., ВОСТОЧНЫЙ КАЗАХСТАН
350x300x120

Оренбургский губернаторский историко-краеведческий музей – один из старейших музеев России. Приглашение к участию в международной выставке оригинальных артефактов «Золото скифов» неслучайно: в фондах музея находится коллекция скифо-сарматских древностей, сформированная в ходе раскопок всемирно известных курганных некрополей Прохоровка, Покровка, Кардаилово, Липовка, Пятимары, Новый Кумак, Аландское, Филипповка и др.

В археологическом отношении курганная культура савроматов и сарматов составляет историческое единство с очень своеобразным миром центральноазиатских скифов, и тем самым, дает возможность создать общий культурный портрет степных кочевников раннего железного века.

В оренбургской коллекции собраны артефакты, характеризующие историю воинственных степных кочевников – савроматов и их потомков сарматов. Эти воинственные племена не только враждовали с другими народами, но и имели довольно широкие торговые связи с внешним миром. О географии этих связей говорят найденные в сарматских курганах оренбургских степей прекрасные золотые изделия среднеазиатской работы, иранские блюда и печать, финикийское стекло, алебастровый сосуд с древнеегипетской надписью, самшитовый гребень, железный панцирь греческой работы и т.п.

Важное значение для создания золотой кладовой нашего музея имели раскопки Филипповских курганов в Илекском районе Оренбургской области. В одной из царских усыпальниц середины I тысячелетия до н.э. было обнаружено не разграбленное захоронение с богатейшим кладом, содержащим более шестисот высокохудожественных изделий из золота и серебра. Часть этих экспонатов представлена в данной выставке.

Таким образом, участие артефактов из золотой кладовой Оренбургского губернаторского историко-краеведческого музея сделает выставку «Золото скифов» в Национальном музее Казахстана ярким культурным событием и еще одним знаковым проектом в музейной коммуникации России и Казахстана.

Наталья Ерёмкина
Директор Оренбургского губернаторского
историко-краеведческого музея

**КОЛЛЕКЦИЯ
ИЗ СОБРАНИЯ**

**ОРЕНБУРГСКОГО ГУБЕРНАТОРСКОГО
ИСТОРИКО-КРАЕВЕДЧЕСКОГО МУЗЕЯ**

КОПИИ ПЕРСТНЕЙ.

ШИНКА В ВИДЕ КОСИЧКИ, КАСТ В ВИДЕ ПЛОСКОЙ ПРЯМОУГОЛЬНОЙ ПЛАСТИНЫ С ПРОСЕЧНЫМ ОРНАМЕНТОМ В ВИДЕ ЛЕЖАЩЕГО ОЛЕНЯ. ФИЛИППОВСКИЙ «ЦАРСКИЙ» КУРГАН №1 В ИЛЕКСКОМ РАЙОНЕ. 10 ЕД.

ЛАТУНЬ МК-75, ГАЛЬВАНОПОКРЫТИЕ ПОЗОЛОТОЙ.

Р-Р КАСТА 1.5*2.0 СМ; Р-Р ШИНКИ 1,3*2,5 СМ.

КОПИИ НАШИВОК В ВИДЕ МНОГОЛЕПЕСТКОВЫХ РОЗЕТОК.

ФИЛИППОВСКИЙ «ЦАРСКИЙ» КУРГАН №1 В ИЛЕКСКОМ РАЙОНЕ.
198 ЕД. (168 ИЗ НИХ – НА ОДЕЖДЕ).

ЛАТУНЬ МК-75, ГАЛЬВАНОПОКРЫТИЕ ПОЗОЛОТОЙ.

ДИАМЕТР 2,8 СМ.

КОПИИ НАШИВОК-ЗАСТЁЖЕК В ВИДЕ ОКРУГЛЫХ ОБЪЁМНЫХ ПЛАСТИН.

НА ВНЕШНЕЙ СТОРОНЕ СТИЛИЗОВАННОЕ ИЗОБРАЖЕНИЕ САЙГАКА, С ВНУТРЕННЕЙ СТОРОНЫ ПРИПАЯНА ПЕТЛЯ ДЛЯ КРЕПЛЕНИЯ.
ФИЛИППОВСКИЙ «ЦАРСКИЙ» КУРГАН №1 В ИЛЕКСКОМ РАЙОНЕ. 5 ЕД.

ЛАТУНЬ МК-75, ГАЛЬВАНОПОКРЫТИЕ ПОЗОЛОТОЙ.

Р-Р: 2,2*2,5 СМ.

КОПИИ НАШИВОК ПРЯМОУГОЛЬНОЙ ФОРМЫ, С ЗАГНУТЫМ ВОВНУТРЬ КРАЕМ.

С ИЗОБРАЖЕНИЕМ СЦЕНЫ ТЕРЗАНИЯ (ХИЩНИК НАПАДАЕТ НА САЙГАКА).

24 ЕД. ФИЛИППОВСКИЙ «ЦАРСКИЙ» КУРГАН №1 В ИЛЕКСКОМ РАЙОНЕ.

ЛАТУНЬ МК-75, ГАЛЬВАНОПОКРЫТИЕ ПОЗОЛОТОЙ.

Р-Р: 3,1*2,7 СМ.

КОПИИ ПОДВЕСОК СЛОЖНОСОСТАВНЫХ.

В ОСНОВЕ ПОДВЕСКИ КОРОТКАЯ ПОлая ТРУБОЧКА. ОДИН КОНЕЦ С ОТВЕРСТИЕМ, ПРОТИВОПОЛОЖНЫЙ ОФОРМЛЕН 5-Ю НАПАЯННЫМИ ШАРИКАМИ (ЗЕРНЬЮ), НАД НИМИ ВЫШЕ – ОПЛДЕТКА ИЗ 2-Х РЯДОВ ПЕТЕЛЬ И МЕЛКИХ ШАРИКОВ (ЗЕРНИ).

(Филипповский «царский» курган №1 Илекского района). 49 ед.

Латунь МК-75, гальванопокрытие позолотой.
Длина 3 см, диаметр 2,3 см.

КОПИИ ПОДВЕСОК ЩАРОВИДНЫХ СО СТЕРЖНЕВИДНЫМИ, ТРУБЧАТЫМИ ОКОНЧАНИЯМИ.

В ВЕРХНЕЙ ЧАСТИ ОКОНЧАНИИ ПЕТЛЯ ДЛЯ КРЕПЛЕНИЯ, ВНИЗУ ПРИПАЯНЫ МЕЛКИЕ ШАРИКИ. 100 ед. (НА ОДЕЖДЕ).

(Филипповский «царский» курган №1 Илекского района).

Латунь, гальванопокрытие позолотой.
Длина 2,1 см, диаметр шарика 0,5 см.

КОПИИ НАШИВОК ШТАМПОВАННЫХ В ВИДЕ КОРОТКОГО УСЕЧЁННОГО КОНУСА, С ОТВЕРСТИЯМИ ДЛЯ КРЕПЛЕНИЯ.

58 ед. (НА ОДЕЖДЕ)

Филипповский «царский» курган №1 в Илекском районе.

Латунь МК-75, гальванопокрытие позолотой.
Диаметр 0,9 см.

ЗЕРКАЛО ДИСКОВИДНОЕ С ДЛИННОЙ АЖУРНОЙ РУЧКОЙ.

Филипповский «царский» курган №1 в Илекском районе.

Цинк, алюминий, медный сплав.

Длина ручки 20,5 см, диаметр диска 17,5 см.

СОСУДИК УЗКОГОРЛЫЙ С РИФЛЕНЫМ ТУЛОВОМ
ИЗ ФИЛИППОВСКОГО «ЦАРСКОГО» КУРГАНА №1
В ИЛЕКСКОМ РАЙОНЕ.

Цинк, алюминий, медный сплав.
Высота 7,8 см, диаметр венчика 4,2 см.

ДРЕВНЕИРАНСКИЙ ФИАЛ С РАСТИТЕЛЬНЫМ
ОРНАМЕНТОМ ИЗ КУРГАНА У С. ПРОХОРОВКА
В ШАРЛЫКСКОМ РАЙОНЕ.

Цинк, алюминий, медный сплав. Диаметр 24 см.
Диаметр 2,8 см.

МЕЧ ПАРАДНЫЙ ИЗ ФИЛИППОВСКОГО
«ЦАРСКОГО» КУРГАНА №4 В ИЛЕКСКОМ РАЙОНЕ.

Цинк, алюминий, медный сплав. Длина 54,5 см.
Ширина перекрестия 9,6 см.

АНТРОПОМОРФНАЯ СТАТУЭТКА ИЗ АЛЕБАСТРА
(КУРГАН У С. НИЖНЯЯ ПАВЛОВКА
ОРЕНБУРГСКОГО РАЙОНА).

Гипс, литьё. Высота 21 см.

**ДРЕВНЕЕГИПЕТСКИЙ СОСУД (АЛАБАСТР)
(ИЗ КУРГАНА НОВО-КУМАКСКОГО МОГИЛЬНИКА).**

Гипс, литье.

Высота 22,9 см, диаметр основания 15 см.

**КУВШИН ГОНЧАРНЫЙ, СЕРОГЛИНЯНЫЙ
(ИЗ ПРОХОРОВСКОГО МОГИЛЬНИКА).**

Высота 31, диаметр основания 11 см.

**ЖЕРТВЕННИК ЗООМОРФНЫЙ,
(ИЗ КУРГАНА ЧКАЛОВСКОГО МОГИЛЬНИКА).**

Песчаник мелкозернистый.
Диаметр чаши 15 см, высота 9,6 см.

INTERNATIONAL
EXHIBITION OF
ORIGINAL ARTIFACTS

SCYTHIAN

GOLD

ARYSTANBEK MUKHAMEDIULY,
MINISTER OF CULTURE AND SPORTS
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

THE EXHIBITION PROJECT «GOLD OF THE SCYTHIANS» IS ONE OF THE MOST IMPORTANT IN THE COMPLEX PROGRAM OF CULTURAL ACCOMPANIMENT OF THE INTERNATIONAL EXHIBITION EXPO-2017 IN ASTANA.

ORIGINAL GOLD ARTIFACTS PLACED IN THE EXPOSITION OF THE EXHIBITION REPRESENT THE PERIOD OF SCYTHO-SAKA CULTURE OF THE EARLY IRON AGE, BELOVED BY ALL, IN EURASIA. SOCIOCULTURAL EVENTS OF THIS TIME HAVE BECOME A SIGNIFICANT LINK IN THE ETHNOGENESIS OF THE KAZAKH PEOPLE AND, AT THE SAME TIME, LEFT TO DESCENDANTS A FINE ARTISTIC MEMORY – ART IN THE «ANIMAL STYLE». THIS PHENOMENON NOT JUST LEFT ITS MARK ON EURASIAN HISTORY, IT BECAME THE CONCEPTUAL BASIS OF THE ARTISTIC CONSCIOUSNESS OF MANY SUBSEQUENT CULTURES UP TO THE PRESENT DAY.

GOLD AS THE MAIN MATERIAL FOR THE SCYTHIAN ARTS AND CRAFTS WAS OF PARTICULAR IMPORTANCE. HIS SACRAL MEANING WAS ALLOTTED TO AN ABUNDANCE OF VARIOUS ORNAMENTS, AND THE WORLD OUTLOOK MODEL OF THE WORLD OF THE ANCIENT NOMADS BECAME VISIBLE.

A CHARACTERISTIC FEATURE OF THE «ANIMAL STYLE» – THE DESIRE FOR SMALL FORMS THAT PERFECTLY CORRESPONDED TO THE WAY OF LIFE OF THE SCYTHIANS. THAT IS WHY THE SMALL PLASTIC FROM GOLD OF THE VI–IV CENTURIES BC, WHICH BECAME THE ARTISTIC BRAND OF THE EARLY NOMADS, IS SO WIDELY REPRESENTED AT THE STANDS OF THE EXPOSITION HALL IN THE NATIONAL MUSEUM OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.

THE INTERNATIONAL EXHIBITION OF ORIGINAL ARTIFACTS «GOLD OF THE SCYTHIANS» WILL UNDOUBTEDLY BECOME A WONDERFUL OPPORTUNITY FOR THE GUESTS OF ASTANA TO MEET WITH THE BRIGHT CULTURE AND FINE ART OF THE EURASIAN SCYTHIANS.

ANDREY KHAZBULATOV
PHD, GENERAL DIRECTOR OF
THE KAZAKH RESEARCH INSTITUTE
OF CULTURE

AGAINST THE BACKDROP OF GROWING INTEREST IN THE SEARCH FOR OWN SOURCES AND ORIGINALITY, THE PROBLEM OF STUDYING THE NATIONAL CULTURE AND SPIRITUALITY OF THE NOMADS OF THE CENTER OF EURASIA IS ESPECIALLY MARKED. THE CULTURE OF EACH NATION IS AN INTEGRAL SYSTEM BASED ON WORLDVIEW, ART, AND TRADITIONS. THE APPEAL TO THEM, THE COMPREHENSION OF SPIRITUAL VALUES THAT HAD BEEN LAID DOWN MILLENNIA EARLIER AND HAVE SURVIVED TO SOME EXTENT TO THIS DAY, ALLOWS US TO BETTER UNDERSTAND OURSELVES AND OUR PLACE IN THE GENERAL HISTORICAL CONTEXT.

THE SCYTHIAN-SAKA MODEL OF THE WORLD, FORMED IN ANCIENT TIMES ON THE EXPANSES OF THE GREAT STEPPE, IS ONE OF THE FOUNDATIONS OF THE MENTALITY OF THE INHABITANTS OF CENTRAL ASIA AND IS AN INTEGRAL PART OF THEIR CULTURE AND ETHICS EVEN NOW. THE UNIQUE SPIRITUAL FOUNDATIONS OF THE ANCIENT NOMADS BECAME THE CORE OF A SPECIAL WORLDVIEW SYSTEM THAT HAS PROVED ITS VIABILITY.

ANIMAL STYLE RIGHTFULLY OCCUPIES A SPECIAL PLACE IN THE TREASURY OF WORLD ART, NOT ONLY BECAUSE OF ITS ORIGINAL ICONOGRAPHY, BUT ALSO AS AN EXAMPLE OF ARTISTIC UNDERSTANDING OF A UNIQUE CHRONOTOPE INHERENT IN THE COMMONALITY OF DIFFERENT ETHNIC GROUPS UNITED BY A WAY OF LIFE AND A PICTURE OF THE WORLD.

SCYTHIAN-SAKA ANIMAL STYLE AS AN INTEGRAL ARTISTIC SYSTEM HAS A SPECIAL STORY CLASSIFICATION. THE IMAGE IS CONJUGATED WITH THE PLOT THROUGH A UNIQUE INNOVATIVE COMPOSITE SOLUTION, WHICH DISTINGUISHES THE SCYTHIAN-SAKA ANIMAL STYLE FROM MANY ARTISTIC WAYS OF «DEPICTING» ANIMALS THAT ARE FOUND EVERYWHERE IN ALMOST ANY ANCIENT CULTURE.

EXTENSIVE MATERIAL ACCUMULATED BY LEADING RUSSIAN AND NATIONAL EXPERTS IN THE FIELD OF SCYTHIAN-SAKA CULTURE, ALLOWED TO SEE ZOOMORPHIC IMAGES, WHICH AS A WHOLE WERE ALREADY KNOWN TO THE SCIENTIFIC WORLD AS ORIGINAL TOOLS FOR MODELING REALITY IN A COMPLETELY NEW WAY.

ANIMAL STYLE IS NOT JUST AN INTERESTING AND ORIGINAL ARTISTIC TOUCH, CHARACTERISTIC OF A SPECIFIC TIME AND A CERTAIN LOCALITY. THIS IS THE UNIVERSAL LANGUAGE OF MANY PEOPLES WHO ONCE INHABITED VAST TERRITORIES FROM THE KOREAN PENINSULA TO THE BLACK SEA, WHICH WAS NOT LIMITED TO THE EMBODIMENT OF MYTHOLOGICAL VICISSITUDES. ANIMAL STYLE ALLOWED FORMING A SPECIAL COSMOS, EASILY MATCHING ITS IMMENSITY AND SACREDNESS WITH THE NECESSARY FOR HUMAN BEINGS THING AND THE ACCESSIBILITY OF PERCEPTION.

THE GLOBAL THINKING AND COURAGE OF THE ASPIRATIONS OF THE ANCIENT NOMADS WAS NOT ONLY SUPPORTED BY THEIR ABILITY TO OPERATE WITH COMPLEX PHILOSOPHICAL AND IDEOLOGICAL IMPERATIVES, BUT ALSO WITH A SPECIFIC ARTISTIC VISION. ANIMAL STYLE HAS BECOME THE ONLY POSSIBLE FORMULA THAT MOST ADEQUATELY EXPLAINS THE SPATIAL-COSMOLOGICAL IDENTITY OF THE WORLD OF NOMADS.

THE ZOOMORPHIC CODE OF THE ANIMAL STYLE IS A DEEPLY PHILOSOPHICAL PHENOMENON. UNLIKE SEDENTARY CULTURES, THE MAIN IMAGINATIVE ELEMENT OF WHICH WAS THE RETHINKING OF THE PLANT ORIGIN, THE NOMADS CONSCIOUSLY DEVELOPED AND PERFECTED THE SYMBOLISM OF THE ANIMAL. AND THE REASON FOR THIS IS PRECISELY THE VERY WAY OF LIFE AND, ACCORDINGLY, WORLD OUTLOOK.

THE AESTHETIC CONCEPTION OF THE SCYTHIAN-SAKA ANIMAL STYLE HAS NO MATERIAL LIMITS AND EMBODIES A GLOBAL IDEA THAT CONNECTS WORLDS THAT ARE DIFFERENT IN THEIR WORLDVIEW. IT DOES NOT DISUNITE, BUT UNITES, WHICH GIVES THE RIGHT TO VIEW THE WORLD OF ANCIENT NOMADS NOT SIMPLY AS THE ORIGINAL RELIGIOUS MYTHOLOGICAL SYSTEM OF A SINGLE SMALL GROUP OF ASIAN PEOPLES, BUT AS A POWERFUL CULTURAL PHILOSOPHICAL LAYER ON THE INDO-EUROPEAN SCALE. UNICUM OF THE ANIMAL STYLE IS ALSO IN THE FACT THAT FOR QUITE A LONG TIME SINCE ITS APPEARANCE, IT HAS NOT LOST ITS SENSE AND VALUE EITHER AS AN ART PHENOMENON OR AS A LANGUAGE.

THE PRESENCE IN THE SCYTHIAN-SAKA SOCIETY OF A FUNCTIONAL, RATIONAL AND AESTHETICALLY PERFECT SIGN SYSTEM, WHICH IS THE BESTIAL STYLE, ATTESTS TO THE UNDERSTANDING BY THE ANCIENT NOMADS OF THE GLOBAL IMPORTANCE OF INFORMATION, WHICH THEY ENCRYPTED IN A ZOOMORPHIC WAY IN THE FORM OF A SPECIFIC TEXT. ANY ARTISTIC ELEMENT IN THE ANIMAL STYLE, WHETHER IT IS IN ITSELF, OR EXISTING IN CONJUNCTION WITH OTHERS, CAN BE «READ» SEPARATELY, AND AS PART OF THE OVERALL CONTEXT.

ANIMAL STYLE IS NOT JUST A COLLECTION OF THOSE OR ARTISTIC IMAGES DESIGNED ONLY TO DESIGNATE THE OBJECTIVE WORLD. THIS IS A CLEAR SYSTEM DESIGNED TO ACCURATELY AND VOLUMINOUSLY EXPRESS GLOBAL IDEOLOGICAL IMPERATIVES THAT ARE COMMON FOR THE WHOLE OF EURASIA. FROM AN AESTHETIC POINT OF VIEW, THE ANIMAL STYLE TAKES FULL ADVANTAGE OF ALL THE ARTISTIC TECHNIQUES, EXTRACTING THE FULL POTENTIAL OF THE MATERIAL, FORM AND COLOR. IN THE PROCESS OF STUDYING THE ANIMAL STYLE AS AN ICONOGRAPHIC STRUCTURE, LOGICAL PLOT LINKS ARE IDENTIFIED, SUCH AS THE STAGE OF RUNNING, BATTLES, TORMENTS AND OTHERS, FIXED BY SPECIAL COMPOSITIONAL TECHNIQUES. WE CAN CONSIDER THIS AS A KIND OF FORMULA. THE BREVITY OF THEIR VISUAL EXPRESSION SIMPLIFIES UNDERSTANDING, BUT DOES NOT DETRACT FROM THE MEANING.

THE SAME PRINCIPLE UNDERLIES THE ICONOGRAPHY OF THE ANIMAL STYLE, THE SUBJECTS AND IMAGES OF WHICH, BOTH IN THEMSELVES AND IN CERTAIN COMBINATIONS, PURSUE CLEAR GOALS. EACH MOTIF IS BOTH A MYSTERY AND A KEY TO SOLVING ANOTHER, MUCH MORE COMPLEX AND MULTILEVEL.

THE VIABILITY OF A CULTURE AND ITS FIGURATIVE LANGUAGE DEPENDS NOT SO MUCH ON ITS RELEVANCE AT THE GIVEN MOMENT OR ACHIEVEMENTS, BUT ON THE ABILITY TO PRESERVE ITS VALUES, AND SAVE ENERGY. ONE OF THE MAIN REASONS WHY OVER TIME THE CULTURE DISAPPEARS NOT ONLY FROM THE HISTORICAL ARENA, BUT ALSO FROM HISTORICAL MEMORY IS THE IMPERFECTION OF THE WAY INFORMATION IS TRANSMITTED. IN THE PHYSICAL ASPECT, A SOCIETY THAT HAS CREATED A UNIVERSAL TYPE OF LANGUAGE CAN CEASE TO EXIST, BUT NOT AT THE LEVEL OF SUBTLE ENERGIES. A SYMBOL CAN ALWAYS BE BROUGHT TO LIFE IF IT IS STILL A BEARER OF GLOBAL UNIVERSAL INFORMATION THAT NEVER LOSES ITS OBJECTIVITY AND RELEVANCE.

ANIMAL STYLE IS A VIVID EXAMPLE OF SUCH A UNIVERSAL LANGUAGE, WHERE ARTISTIC VALUE IS INSEPARABLE FROM SPIRITUAL CONTENT.

THE SCYTHIAN-SAKA ANIMAL STYLE, BEING A UNIQUE ARTISTIC SYSTEM, WAS ABLE TO TRANSLATE AND PRESERVE AND TRANSMIT TO US THE LIVING BREATHING OF THE ANCIENT NOMADS OF EURASIA, WHO FOREVER UNITED DIFFERENT WORLDS AND PARTS OF THE WORLD.

INTERNATIONAL EXHIBITION «SCYTHIAN GOLD» IS A PROJECT THAT DRAWS THE ATTENTION OF CONTEMPORARIES TO THE GLORIOUS HISTORICAL PAST OF OUR PEOPLE. STEPPE EXPANSES OF EURASIA STILL STORE THEIR HISTORICAL TREASURES, CREATED BY OUR ANCESTORS, CONTINUING TO LIVE IN THE FINE ARTS OF THE KAZAKH PEOPLE, ORNAMENTS, GENERAL SYMBOLS AND SEMANTICS.

A SERIOUS HISTORICAL EXHIBITION IS PRECEDED BY A LONG AND METICULOUS RESTORATION. A LOT OF HIGHLY ARTISTIC ARTIFACTS, FOUND DURING ARCHEOLOGICAL EXCAVATIONS AND RELATED TO THE BRONZE OR EARLY IRON AGE, REQUIRE A VOLUMINOUS RESTORATION. THIS IS A VERY TIME-CONSUMING PROCESS, REQUIRING ACCURATE KNOWLEDGE OF HISTORY, TECHNOLOGICAL SKILL, INFINITELY CAREFUL ATTITUDE TO THE FRAGILE MATERIAL OF ARTIFACTS. THANKS TO THE WORK OF RESTORERS, «FIGHTING» OVER TIME, A HUGE LAYER OF HISTORY HAS BEEN PRESERVED, CONFIRMING THE SPIRITUAL CONNECTION OF CULTURE BETWEEN PAST AND PRESENT.

THE LONG-LASTING RESULT OF THE RESEARCH AND RESTORATION LABORATORY «OSTROV KRYM» HAS BECOME LANDMARK OBJECTS THAT ARE EVIDENCE OF THE HEROIC PAST OF THE KAZAKH PEOPLE – THE «GOLDEN MAN» COSTUME, THE COLLECTIVE IMAGES OF THE SAKA WARRIOR AND SARMATIAN LEADER, A WARRIOR FROM THE 2 TALDY BARROW, THE BEREL HORSES. OF THESE ARTIFACTS, THE EXPOSITION INCLUDES THE ALREADY FAMOUS RECONSTRUCTION OF THE «SARMATIAN PRIESTESS» FROM THE I TAKSAY COMPLEX.

THE ART OF THE SAKS AND SCYTHIANS HAS NOT SUNK INTO OBLIVION, IT CONTINUES TO LIVE. FOR AN ARTIST-RESTORER, THE INTERNATIONAL EXHIBITION «SCYTHIAN GOLD» IS AN EVENT FOR WHICH HE WORKS.

KRYM ALTYNBEKOV
DIRECTOR OF SCIENTIFIC AND RESTORATION
LABORATORY OF «OSTROV KRYM» LLP

ASSEMBLAGE FROM THE COLLECTION

**OF SCIENTIFIC-RESTORATION
LABORATORY
LLP «OSTROV KRYM»**

**Scientific-restoration
laboratory**

Ostrov Krym

ТАБИҒАТПЕН БІРЛЕСУ

Сағар табиғатты өзіне қаме түсіне білген, оның құбылыстарын қабырғаға, қанулардың өтпелі мен күш-қуатына сүйсінген. Сағ халықтарының дүниетанымы қадімі табиғи заңдардың негізінде қалыптасқан. Табиғи циклдар мен құбылыстарға бағдарланған координат жүйесі олардың өмірде көзқарасына, мифологиясына, біздің ата бабаларымыздың (номадтардың) өмілу өсіне, бір

ЕДИНЕНИЕ С ПРИРОДОЙ

Скифы чувствовали и понимали природу, уважали ее проявления и восхищались силой и ловкостью животных. Мирозозрение скифских народов оформилось на основе естественных природных законов. Система координат, ориентированная на природные циклы и явления, обусловила их собственное виденье, мифологию, образ мышления наших предков (номадов), некогда ведущих

UNITY WITH NATURE

The Scythians felt and understood nature, respected its manifestations and admired the strength and dexterity of animals. The world outlook of the Scythian peoples was formed on the basis of natural laws of nature. The system of coordinates, oriented to natural cycles and phenomena, determined their own vision, mythology, the way of thinking of our ancestors (the nomads), once leading mobile,

UNITY WITH NATURE

SARMATIAN NOBLE WOMAN

VI-V B.C. – I TAKSAY

AUTHOR OF THE RECONSTRUCTION
KRYM ALTYNBEKOV

ABOUT THE SCYTHIANS

«THERE ARE MILLIONS OF YOU. BUT THERE ARE LOTS, LOTS AND LOTS OF US. TRY, AND FIGHT US!
YES, WE ARE THE SCYTHIANS! YES, WE ARE THE ASIANS -
WITH SLANTED AND GREEDY EYES!»

ALEXANDER BLOK

IN ANCIENT TIMES THE EXPANSES OF EURASIA (VIII CENTURY BC-IV CENTURY AD), WERE OCCUPIED BY THE EARLY TRIBES OF NOMADS - THE SCYTHIANS, AS ANCIENT GREEK HISTORIANS CALLED THEM, FROM OTHER SOURCES IT IS KNOWN THAT THEY WERE CALLED SAKAS.

INFORMATION ABOUT THE SCYTHIANS BECAME KNOWN FROM THE STORIES OF ANCIENT AUTHORS, INCLUDING THE ANCIENT GREEK HISTORIAN HERODOTUS, AS WELL AS THE RESULTS OF ARCHAEOLOGICAL EXCAVATIONS. THESE WERE THE TRIBAL ALLIANCES, CONSTITUTING PEOPLE WITH COMMON CULTURE, BELIEFS, TRADITIONS, WAY OF LIFE AND WORLDVIEW. THEY WERE INDURATED, BROUGHT UP AND UNITED BY THE NATURE ITSELF. FREE, QUICK OFF THE MARK, WISE, MOBILE, AND STRONG TRIBES CREATED A WHOLE LAYER OF CULTURE. A SPECIAL WAY OF LIFE OF THE SCYTHIANS FORMED ITS UNIQUE PHILOSOPHY ABOUT THE STRUCTURE OF THE WORLD, REFLECTED IN ART FOR MANY CENTURIES. THANKS TO ARCHAEOLOGISTS AND RESTORERS, YOU YOURSELF CAN SEE THE BEAUTIFUL IMAGES OF ANIMAL STYLE CREATED BY THE SCYTHIANS, RECOGNIZABLE ALL OVER THE WORLD.

THE SCYTHIANS FELT AND UNDERSTOOD NATURE, RESPECTED ITS MANIFESTATIONS AND ADMIRING THE STRENGTH AND DEXTERITY OF ANIMALS. THE WORLD OUTLOOK OF THE SCYTHIAN PEOPLES WAS FORMED ON THE BASIS OF NATURAL LAWS OF NATURE. THE SYSTEM OF COORDINATES, ORIENTED TO NATURAL CYCLES AND PHENOMENA, DETERMINED THEIR OWN VISION, MYTHOLOGY, THE WAY OF THINKING OF OUR ANCESTORS (THE NOMADS), ONCE LEADING MOBILE, PARAMILITARY LIFESTYLE, ALWAYS READY TO BATTLE THE ENEMY, CHANGING THEIR PLACE OF HABITATION, QUICK OFF THE MARK, LIVING IN HARMONY WITH THEIR SURROUNDING NATURE AND HONORING THE TRADITIONS OF THEIR PEOPLE. COMMON IMAGES OF THE SCENE OF TORMENT REFLECTED THE ESSENCE AND REALITY OF THE SURROUNDING WORLD, ITS INDISPUTABLE LAWS OF COEXISTENCE.

SCYTHIAN TRIBES AND PEOPLES HAD A SPECIAL MANNER OF DEPICTING ANIMALS, WIDELY REPRESENTED IN THE CULTURES OF THE LATE BRONZE AND EARLY IRON AGE OF THE EURASIAN STEPPES.

AS THE SAMPLES THAT DETERMINE ITS SPECIFICITY, THE RESEARCHERS GIVE IMAGES OF A CURDLED CAT PREDATOR, A DEER WITH LEGS BENT AND HORNS THROWN BACK, HOOFED ANIMALS STANDING AT THE TIPS OF THEIR HOOFS («ON TIPTOES»). IT IS GENERALLY RECOGNIZED AMONG SCHOLARS THAT THE SACRED MEANING OF THESE IMAGES IS HOLY. EXAMPLES OF SCYTHIAN-SIBERIAN ART (DEER, MOUNTAIN SHEEP, BATTLE SCENES, AND ETC.) CARRIED IDEAS THAT ARE UNDERSTANDABLE TO THE WHOLE SOCIETY, THEY ARE CONCISE AND MULTIVALUED AT THE SAME TIME. EXPRESSIVE SAMPLES OF THE STYLE IN THE MONUMENTS OF SCYTHIAN CULTURE ARE IMAGES OF RAMS' FIGURINES (ON POMMELS, «FLANK STANDARDS», ON KNIFE HANDLES AND MITTENS), DEER PLATES, SCULPTURES OF DEER PLACED ON THE SHANKS OF COINS AND KNIVES, SOMETIMES ON MIRRORS. THUS SCYTHIAN MASTERS CREATED CULT OBJECTS AND AMULETS TO STRENGTHEN THE SIGNIFICANCE OF THEIR OWNERS.

RIDING THE HORSE OF THE SCYTHIAN LEADER

BEREL MOUND (IV-III CENTURIES B. C.)

AUTHOR OF THE RECONSTRUCTION
KRYM ALTYNBEKOV

GOLD IN THE LIFE OF THE SKYTHIANS

SCYTHIAN ANIMAL STYLE IN ART IS MOST OFTEN ASSOCIATED WITH GOLD, ALTHOUGH THEY WIDELY USED OTHER MATERIALS, SUCH AS BRONZE, IRON, WOOD, LEATHER, BONE, CERAMICS, AND ETC. HOWEVER, IT WAS GOLD FROM THE SCYTHIAN-SAKA PEOPLES THAT WAS ASSOCIATED WITH THE SOLAR DEITY AND WITH ETERNITY, FOR SCYTHIANS IT WAS OF PARTICULAR VALUE AS A «GIFT OF THE GODS», A SYMBOL OF ROYAL POWER, THE EQUIVALENT OF THE MAGICAL UNION OF HEAVEN AND EARTH.

PEOPLE OF THAT TIME DEVELOPED A PECULIAR TECHNIQUE OF MAKING SCYTHIAN GOLD, WHICH IS REPRESENTED BY MANUAL DRAWING OF METAL FOIL. THE FOIL WAS LEVELLED INTO THIN PLAQUES AND VARIOUS DRAWINGS WERE APPLIED TO THEM. THIS WORK WAS DONE BY THE CRAFTSMEN, AND THE SECRETS OF THE CREATION OF GOLD, SEWN ON THEIR CLOTHES, WERE PASSED FROM ONE GENERATION TO ANOTHER.

THE HORSE IN THE LIFE OF THE SKYTHIANS

THE HORSE IN THE LIFE OF THE SCYTHIANS WAS THE PRIMARY MEANS OF COMMUNICATION FOR OVERCOMING THE VAST EXPANSES OF THE EURASIAN STEPPES. NOMADIC WAY OF LIFE MEANT THE PRESENCE OF A HORSE. ALL SCYTHIANS FROM A SMALL AGE WERE HORSEMEN. HORSES AND SHEEP WERE THE BASIS OF THEIR EXISTENCE. THEY GAVE THEM MEAT AND MILK. FROM HORSE MILK, THE SCYTHIANS MADE KOUMISS AND HORSE CHEESE. HORSES AND SHEEP FED AND CLOTHED THE SCYTHIANS (HAIR, WOOL, SKIN).

GREEK HISTORIANS, GIVING A GENERAL ASSESSMENT OF SCYTHIAN HORSES, NOTE THAT THEY WERE SHORT STUMPY, VERY FAST IN RUNNING, HARDY IN MILITARY CAMPAIGNS AND ANIMALS THAT EASILY BEAR THE HARSH WINTERS.

SCYTHIAN KINGS AND THEIR PROXIES POSSESSED LARGE HORSE HERDS AND HERDS OF CATTLE. THE MAINTENANCE OF ANIMALS ON A FORAGE FOR THE WHOLE YEAR CAUSED THE NEED FOR FREQUENT MIGRATIONS FROM PLACE TO PLACE.

AS FOR THE SPIRITUAL PART, THE HORSE PERSONIFIED THE SOLAR DEITY, AND THE DECORATION OF THE HORSE WAS RICHLY DECORATED. BRIDLES AND SADDLES OF THE SCYTHIAN NOBILITY WERE COVERED WITH GOLD ORNAMENTS IN THE ANIMAL STYLE, WHICH DID NOT ONLY EMPHASIZE THE STATUS OF THE MASTER, BUT ALSO WERE POWERFUL AMULETS. THE IMAGE OF MYTHICAL GOLDEN-WINGED HORSES WITH HORNS OF MOUNTAIN ARHAR WAS PERSONIFIED WITH THE SOLAR DEITY UNITING GENERIC TOTEMS. THE HORSE WAS CONSIDERED AS A GUIDE TO ANOTHER WORLD. ITS WINGS REPRESENT THE UPPER WORLD. IN 1992, WINGED HORSES (THE TULPARS) RECEIVED A SECOND LIFE ON THE STATE EMBLEM OF THE INDEPENDENT REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.

THE SAKA WARRIOR – A COLLECTIVE IMAGE

AUTHOR OF THE RECONSTRUCTION
KRYM ALTYNBEKOV, 2011.

САҚ ӨМІРІНДЕГІ АЛТЫН

Сақтардың өміріндегі алтынның ролі өте маңызды болды. Дегенмен, олар басқа материалдарды да кеңінен қолданды. Мысалы, қорғасын, темір, ағаш, бағылар, сүйек. Бірақ, дәл алтын өмір-салттарында күн, құдайы және мәңгілікке байланыстырылды. Сақтар үшін алтын кедей ойып ретінде ерекше құрлыққа ие болды, ол патша билігінің символы, **Алтын мен Жердің** галаксия ортасының болғанымен.

Сол заманның адамдары сақ алтынның өмірдің өзіне техникасын жасады, ол жағалдан алынып қорғау жасалған фольда ретінде ұсынылды. Фольданы құрлық үшін қызыл түрмен де бетіне ар түрлі суреттер салған. Осы жұмысты біздің қолөнершілеріміз қолданып, ал олардың көліміне тіптен алтынның құлағын ұсынып ретінде берілген.

GOLD IN THE LIFE OF THE

Scythian animal style in art is most often associated with gold, although they widely used other materials, such as bronze, iron, wood, leather, bone, ceramics, and etc. However, it was gold from the Scythian-Saka peoples that was associated with the solar deity and with eternity. For Scythians it was of particular value as a "gift of the gods", a symbol of royal power, the equivalent of the magical union of Heaven and Earth.

People of that time developed a peculiar technique of making Scythian gold, which is represented by manual drawing of metal foil. The foil was leveled into thin plaques

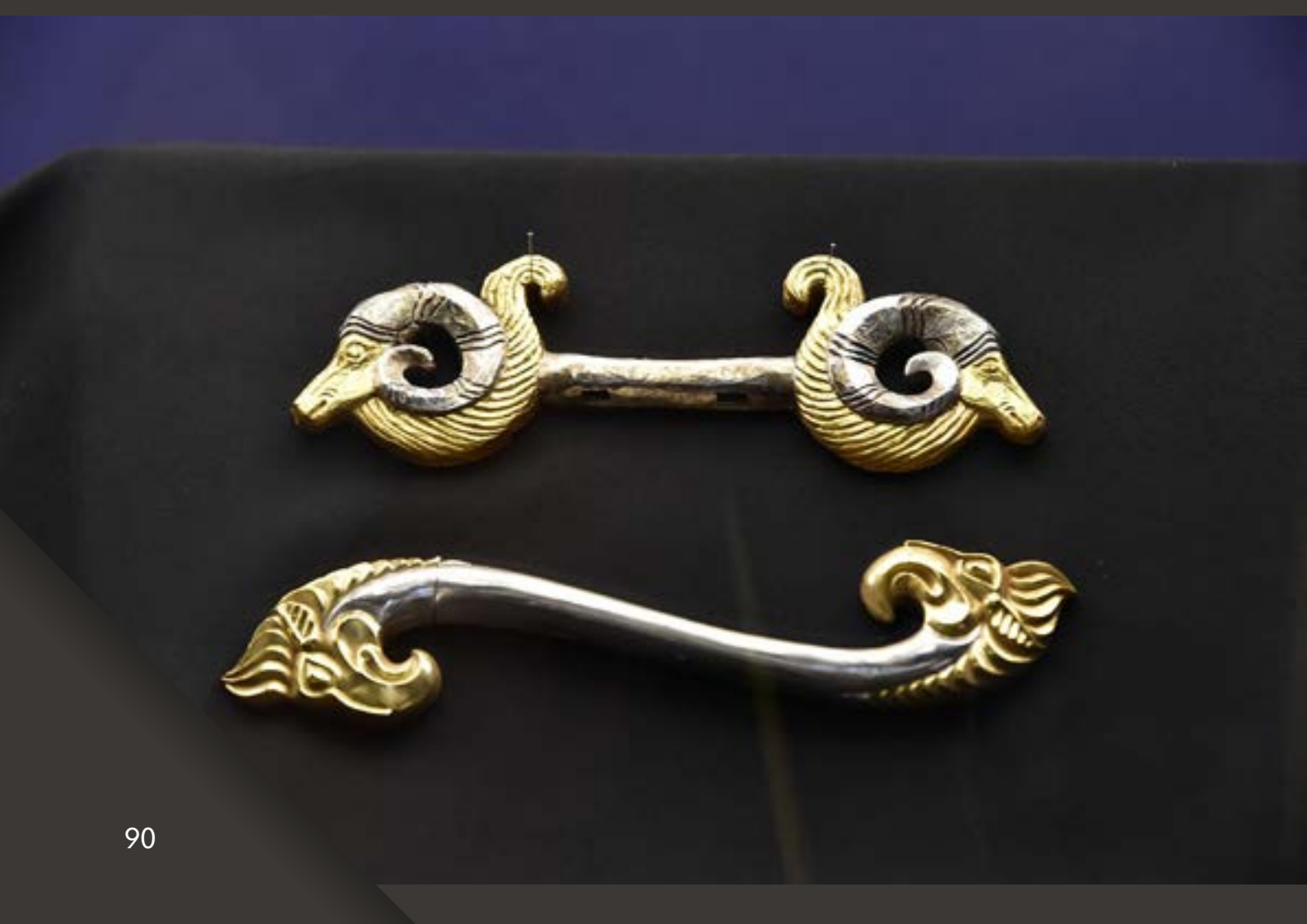
THE SAKA WARRIOR – A COLLECTIVE IMAGE

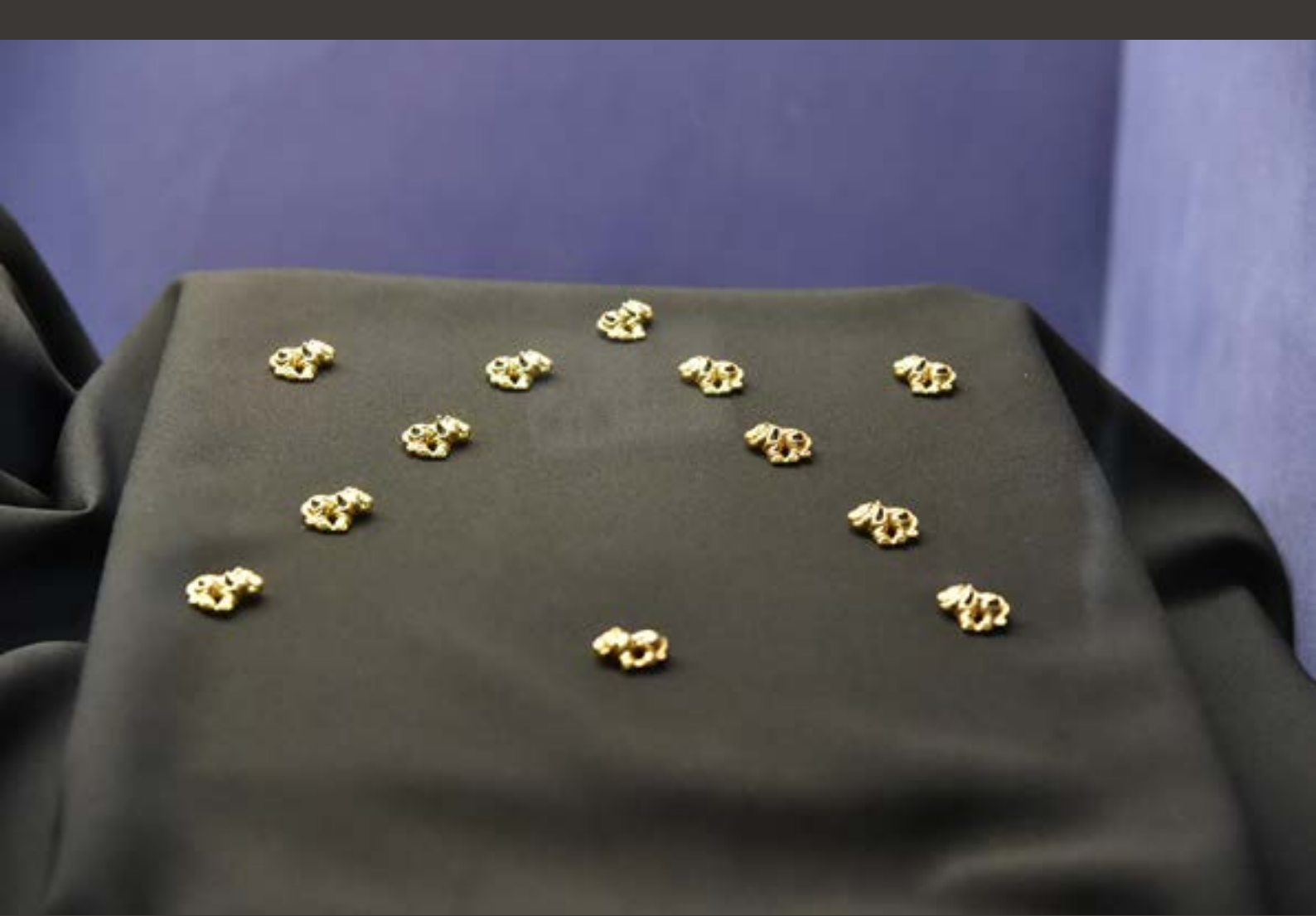
THIS CREATIVE WORK WAS CREATED BY THE AUTHOR, ARTIST-RESTORER ALTYNBEKOV K. IN FEBRUARY 2011 BASED ON THE ART OF THE ANCIENT NOMADS. THE BASIS FOR THE RECONSTRUCTION OF THE SUIT OF THE SAKA WARRIOR WAS THE AUTHOR'S OWN RESEARCH OF ARCHAEOLOGICAL FINDINGS ON THE TERRITORY AND OUTSIDE KAZAKHSTAN.

THE STYLE OF PERFORMANCE FAITHFULLY REFLECTS THE MYTHOLOGY, THE WAY OF THINKING OF OUR ANCESTORS, ONCE LEADING THE NOMADIC, PARAMILITARY WAY OF LIFE, ALWAYS READY TO FIGHT WITH THE ENEMY, TO CHANGE THE PLACE OF RAPTURE, QUICK OFF THE MARK, LIVING IN HARMONY WITH THEIR SURROUNDING NATURE, AS WELL AS SACRED TRADITIONS OF THEIR PEOPLE.

THE PRESENTED RECONSTRUCTION IS A COLLECTIVE IMAGE OF THE WARRIOR-LEADER OF THE SAKA ERA, WHICH EXISTED MORE THAN 2,8 THOUSAND YEARS AGO. IT UNIQUELY COMBINES UNIQUE FINDINGS FROM THE BARROWS OF CENTRAL ASIA.

A NEW APPROACH TO THE PROBLEM OF RECREATION AND RECONSTRUCTING DETAILS OF THE DECOR, MORE ACCURATE DISCLOSURE OF THE FORMS OF WEAPONS AND THEIR SCABBARDS, A NEW DECODING AND MANUFACTURING OF KEY ACCESSORIES SUCH AS KULAH, A BELT SERVING FOR GARTERING AND ATTACHING WEAPONS, ALLOWS US TO DEFINE THE PROJECT AS THE MOST COMPLETE AND ACCURATE, FROM A SCIENTIFIC POINT OF VIEW, RELIABLE RECONSTRUCTION.

PLAQUE IN SHAPE OF WILD BOAR
ARZHAN MOUND (VII-VIII CENTURIES B.C.) TUVA
26x15x6

PLAQUE IN SHAPE OF CATLIKE PREDATOR
ARZHAN MOUND (VII-VIII CENTURIES B.C.) TUVA
20x11x5

PLAQUE IN SHAPE OF CATLIKE PREDATOR
ARZHAN MOUND (VII-VIII CENTURIES B.C.) TUVA
20x11x5

ARKHAR (MOUNTAIN RAM)
ARZHAN MOUND (VII-VIII CENTURIES B.C.) TUVA
15x11x10

PLAQUE IN SHAPE OF TIGER
TALDY-2 (VI-V CENTURIES B.C.) KAZAKHSTAN
23x17x7

PECTORALE
ARZHAN MOUND (VII-VIII CENTURIES B.C.) TUVA
160x132x10

RITUAL QUEEN BOWL
ARZHAN MOUND (VII-VIII CENTURIES B.C.) TUVA
42x42x37

BELT
ARZHAN MOUND (VII-VIII CENTURIES B.C.) TUVA
350x110

HAIRPIN WITH DEER ON TOP
BURIAL MOUND ARZHAN (VII-VIII BC) TUVA
316x40x25

HAIRPIN WITH SPOON-LIKE TOP
BURIAL MOUND ARZHAN (VII-VIII BC) TUVA
350x25x10

HAIRPIN WITH DEER ON TOP
ARZHAN MOUND (VII-VIII BC) TUVA
125x10x6

VORVORKA LARGE (STRING OF BEADS)
ARZHAN MOUND (VII-VIII CENTURIES B.C.) TUVA
24x12

VORVORKA (BEAD)
ARZHAN MOUND (VII-VIII BC) TUVA
20x10

VORVORKA (BEAD)
ARZHAN MOUND (VII-VIII CENTURIES B.C.) TUVA
20x10

PLAQUE FLUTED
ARZHAN MOUND (VII-VIII CENTURIES B.C.) TUVA
24x7x4

ARROW
ARZHAN MOUND (VII-VIII CENTURIES B.C.) TUVA
35x12

SNOW LEOPARD MASK
(PROTOMS OF MOUNTAIN GOATS WITH A BIRD)
SHILIKTY (VII-VI CENTURIES B.C.) KAZAKHSTAN
27x15x5

EAGLE (GRIFFIN)
CHILIKTI (VII-VI CENTURIES B.C.) KAZAKHSTAN
28x16x5

DOUBLE DEER
SHILIKTY (VII-VI CENTURIES B.C.) KAZAKHSTAN
28x16x5

FLYING DEER
TREASURE OF ZHALAULI (V-IV CENTURIES B.C.) KAZAKHSTAN
38x28x8

CATLIKE PREDATOR WITH PROTOMAS OF TWO ELKS
BEREL MOUND (IV-III CENTURIES B.C.) KAZAKHSTAN
85x65

SYNCRETIC POLYMORPHIC CREATURE
ISSYK MOUND (V-III CENTURIES B.C.) KAZAKHSTAN
65x35

TRIPLE DEER

KYZYLUYIK (I-II CENTURIES AD) KAZAKHSTAN
65x55

PSALYI IN THE SHAPE OF EARED GRIFFIN (ELEMENT OF HORSE HARNESS)

BEREL MOUND (IV-III CENTURIES B.C.) KAZAKHSTAN
245x55

SNOW LEOPARD (TIGER)

BEREL MOUND (V-IV CENTURIES B.C.) KAZAKHSTAN
31x30

TRIPLE GRYPHON (HARNESS PENDANT)

BEREL MOUND (IV-III CENTURIES B.C.) KAZAKHSTAN
110x85

SIBERIAN FINDING «THE LEGEND OF LOVE»

ALTAI (IV-III CENTURIES B.C.)
145x110

PSALYI RAM

BEREL MOUND (IV-III CENTURIES B.C.) KAZAKHSTAN
280x100

PSALYI ELK

BEREL MOUND (IV-III CENTURIES B.C.) KAZAKHSTAN
280x80

PSALYI GRYPHON

BEREL MOUND (IV-III CENTURIES B.C.) KAZAKHSTAN
250x50

THREE-DIMENSIONAL MOOSE

BEREL MOUND (IV-III CENTURIES B.C.) KAZAKHSTAN
170x120, H-60

MYTHICAL ANIMAL

BEREL MOUND (IV-III CENTURIES B.C.) KAZAKHSTAN
90x90

HEAD OF A TIGER

BEREL MOUND (IV-III CENTURIES B.C.) KAZAKHSTAN
55x50

MYTHICAL ANIMAL
BEREL MOUND (IV-III CENTURIES B.C.) KAZAKHSTAN
70x90, H-45

PROTOMA OF WINGED HORSES
ISSYK MOUND (V-III CENTURIES B.C.) KAZAKHSTAN
160x110

ARCHAR
SHILIKTY (VIII CENTURY B.C.) KAZAKHSTAN
43x40

CHEEK FORK IN THE FORM OF TWO ELKS
BEREL MOUND (IV-III CENTURIES B.C.) KAZAKHSTAN
150x105

SCYTHIAN BOW
ARZHAN MOUND (VII-VIII CENTURIES B.C.) TUVA
115x280

**SCYTHIAN GORYTOS
(A CASE FOR A BOW) AND QUIVER**
ARZHAN MOUND (VII-VIII CENTURIES B.C.) TUVA
860x370

HORSEMAN'S PICK
ARZHAN MOUND (VII-VIII CENTURIES B.C.) TUVA
750x190

MOUNTAIN RAM
BEREL MOUND (V-IV CENTURIES B.C.) KAZAKHSTAN
80x70

SPHINX
BEREL MOUND (V-IV CENTURIES B.C.) KAZAKHSTAN
50x32x18

A WHIP WITH WOLF FIGURE
PAZYRYK MOUND, V-IV CENTURY B.C.
520x50

BRACELET

KURGAN COMPLEX TAKSAY -1, V CENTURY B.C.,
WESTERN KAZAKHSTAN

75x65x26

**COLTS IN POLYCHROME STYLE,
GRANULES, FILIGREE, INCRUSTATION,**

SEMIRECHIE, III-V CENTURIES A.D.,
BURIAL GROUND AKTAS 1, SEMIRECHIE

50x40

**COLTS IN POLYCHROME STYLE,
GRANULES, FILIGREE, INCRUSTATION,**

SEMIRECHIE, III-V CENTURIES A.D.,
BURIAL GROUND AKTAS 1, SEMIRECHIE

50x40

EARRING WITH A SCENE OF TORMENT -

A MAN AND A WILD BOAR,
SEMIRECHIE, KARGALINSKY TREASURE,

II-I CENTURIES B.C.

35x20

**ORNAMENTS OF CEREMONIAL VESTMENTS ON THE
PRINCIPLE OF A «ZOOLOGICAL PUZZLE»**

ZHALAULINSKY TREASURE, V-III CENTURIES B.C.

EARRING WITH A PENDANT IN THE FORM OF A BALL,
V-III CENTURIES B.C.,

LEBEDEVKA, WESTERN KAZAKHSTAN

20x18

FRAGMENT OF EARRING,

WESTERN KAZAKHSTAN, II-IV CENTURIES A.D.

20x20

ARZHAN, AKINAK ARM DETAIL

35x12

PAZYRYK MOUND,

V-IV CENTURY B.C. MOUNTING IN THE FORM OF A LEOPARD

40x30x14

SEMIRECHIE,

KARGALINSKY TREASURE, II-I CENTURIES B.C. PENDANT

18x14

PENDANTS FROM EARRINGS,
V-III CENTURIES B.C.,
LEBEDEVKA, WESTERN KAZAKHSTAN
TOTAL AREA 40x35

BEAD,
IV CENTURY B.C., LEBEDEVKA, WESTERN KAZAKHSTAN
12x10

CAT PREDATOR WITH THE PROTOMA OF TWO ELKS
BEREL MOUND, IV-III CENTURIES B.C.,
EASTERN KAZAKHSTAN
95x68x23

TENLIK, SCEPTER
24x11

BEREL MOUND,
SPHINX DOUBLE-SIDED, IV-III CENTURIES B.C., EASTERN KAZAKHSTAN
65x30x20

BEREL MOUND, SPHINX TURNED TO THE LEFT,
IV-III CENTURIES B.C., EASTERN KAZAKHSTAN
50x32x18

PLAQUE IN THE FORM OF A TIGER
TURNED TO THE RIGHT
TALDY-2 (VI-V CENTURIES B.C.) KAZAKHSTAN
23x17x7

PLAQUE IN THE FORM OF A CAT'S ANIMAL
ARZHAN MOUND (VII-VIII CENTURIES B.C.) TUVA
22x15x5

TIGROGRYPHONE
BEREL MOUND, IV-III CENTURIES B.C.,
EASTERN KAZAKHSTAN
350x300x120

KOROLJA KOSTPY
RESTORACIJA

Opisne karte

THE ORENBURG GOVERNOR'S MUSEUM OF LOCAL HISTORY IS ONE OF THE OLDEST MUSEUMS IN RUSSIA. THE INVITATION TO PARTICIPATE IN THE INTERNATIONAL EXHIBITION OF ORIGINAL ARTIFACTS «GOLD OF THE SCYTHIANS» IS NOT ACCIDENTAL: THE COLLECTION OF THE SCYTHIAN-SARMATIAN ANTIQUITIES IS LOCATED IN THE MUSEUM'S FUNDS. IT WAS FORMED DURING THE EXCAVATIONS OF THE WORLD FAMOUS BURIAL NECROPOLISES PROKHOROVKA, POKROVKA, KARDAILOVO, LIPOVKA, PYATIMARY, NOVY KUMAK, ALAND, FILIPPOVKA AND OTHERS.

IN ARCHAEOLOGICAL TERMS, THE BARROW CULTURE OF THE SAUROMATES AND SARMATIANS CONSTITUTES A HISTORICAL UNITY WITH A VERY PECULIAR WORLD OF THE CENTRAL ASIAN SCYTHIANS, AND THUS PROVIDES AN OPPORTUNITY TO CREATE A COMMON CULTURAL PORTRAIT OF STEPPE NOMADS OF THE EARLY IRON AGE.

THE ORENBURG COLLECTION CONTAINS ARTIFACTS THAT CHARACTERIZE THE HISTORY OF THE MARTIAL STEPPE NOMADS – THE SAUROMATS AND THEIR DESCENDANTS OF THE SARMATIANS. THESE WARLIKE TRIBES NOT ONLY WERE AT ENMITY WITH OTHER NATIONS, BUT ALSO HAD QUITE EXTENSIVE TRADE LINKS WITH THE OUTSIDE WORLD. THE GEOGRAPHY OF THESE CONNECTIONS IS SAID TO BE FOUND IN THE SARMATIAN BARROWS OF THE ORENBURG STEPPES, FINE GOLD ARTICLES OF CENTRAL ASIAN WORK, IRANIAN DISHES AND SEALS, PHOENICIAN GLASS, ALABASTER VESSELS WITH ANCIENT EGYPTIAN INSCRIPTIONS, BOX CRESTS, IRON SHELLS OF GREEK WORK, ETC.

IMPORTANT FOR THE CREATION OF THE GOLD PANTRY OF OUR MUSEUM WERE EXCAVATIONS OF THE PHILIPPINE BURIAL MOUNDS IN THE ILEKSKY DISTRICT OF THE ORENBURG REGION. IN ONE OF THE ROYAL TOMBS OF THE MIDDLE OF THE I MILLENNIUM BC. WAS UNCOVERED A LOOTED GRAVE WITH A RICH TREASURE CONTAINING MORE THAN SIX HUNDRED HIGHLY ARTISTIC ITEMS MADE OF GOLD AND SILVER. SOME OF THESE EXHIBITS ARE PRESENTED IN THIS EXHIBITION.

THUS, THE PARTICIPATION OF ARTIFACTS FROM THE GOLD STOREHOUSE OF THE ORENBURG GOVERNOR'S LOCAL HISTORY MUSEUM WILL MAKE THE EXHIBITION «SCYTHIAN GOLD» IN THE NATIONAL MUSEUM OF KAZAKHSTAN A BRIGHT CULTURAL EVENT AND ANOTHER LANDMARK PROJECT IN THE MUSEUM COMMUNICATIONS OF RUSSIA AND KAZAKHSTAN.

NATALIA EREMINA

HEAD OF THE ORENBURG GOVERNOR'S REGIONAL HISTORY MUSEUM

ASSEMBLAGE FROM THE COLLECTION

**ORENBURG GOVERNOR
HISTORICAL MUSEUM**

COPIES OF RINGS.

SHANK IN THE FORM OF A PIGTAIL, CASTES IN THE FORM OF A FLAT RECTANGULAR PLATE WITH A CUT-THROUGH ORNAMENT IN THE FORM OF A LYING DEER.

FILIPPOVSKY «ROYAL» MOUND №1 IN THE ILEK REGION. 10 UNITS. BRASS MK-75, ELECTROPLATING WITH GILDING.

SIZE OF THE CASTE 1.5 * 2.0 CM; SHANK SIZE IS 1,3 * 2,5 CM.

COPIES OF PATCHES IN THE FORM OF MULTILEAF OUTLET.

FILIPPOVSKY «ROYAL» MOUND №1 IN THE ILEK REGION. 198 UNITS. (168 OF THEM – ARE ON CLOTHES).

BRASS MK-75, ELECTROPLATING WITH GILDING.

THE DIAMETER IS 2.8 CM.

COPIES OF STRIPS-FASTENERS IN THE FORM OF ROUND VOLUMETRIC PLATES.

ON THE OUTSIDE THERE IS A STYLIZED IMAGE OF THE SAIGA, ON THE INSIDE IS SOLDERED FASTENING LOOP. FILIPPOVSKY «ROYAL» MOUND №1 IN THE ILEK REGION. 5 UNITS.

BRASS MK-75, ELECTROPLATING WITH GILDING.

SIZE: 2.2 * 2.5 CM.

COPIES OF STRIPS OF RECTANGULAR SHAPE, WITH AN INWARDLY CURVED EDGE.

WITH THE IMAGE OF A SCENE OF TORMENT (A PREDATOR ATTACKING SAIGA). 24 UNITS. FILIPPOVSKY «ROYAL» MOUND №1 IN THE ILEK REGION.

BRASS MK-75, ELECTROPLATING WITH GILDING. SIZE: 3.1 * 2.7 CM. P-P: 3,1*2,7 CM.

COPIES OF COMPOUND SUSPENSIONS.

AT THE BASE OF THE SUSPENSION IS A SHORT HOLLOW TUBE. ONE END IS WITH A HOLE, THE OPPOSITE IS DECORATED WITH 5 SOLDERED BALLS (GRAINS), ABOVE THEM - A SNAP FROM 2 ROWS OF LOOPS AND SMALL BALLS (GRAINS).

(FILIPPOVSKY «ROYAL» MOUND №1 OF THE İLEK REGION). 49 UNITS.

BRASS MK-75, ELECTROPLATING WITH GILDING.
LENGTH 3 CM, DIAMETER 2.3 CM.

COPIES OF BALL-LIKE PENDANTS WITH ROD-SHAPED, TUBULAR ENDS.

IN THE UPPER PART OF THE END IS THE FASTENING LOOP, AT THE BOTTOM ARE SOLDERED SMALL BALLS.

100 UNITS. (ON CLOTHES).
(FILIPPOVSKY «ROYAL» MOUND №1 OF THE İLEK REGION).

BRASS, ELECTROPLATING WITH GILDING. THE LENGTH IS 2.1 CM, THE DIAMETER OF THE BALL IS 0.5 CM.

COPIES OF STRIPS STAMPED IN THE FORM OF A SHORT TRUNCATED CONE, WITH HOLES FOR FASTENING.

58 UNITS. (ON CLOTHES) FILIPPOVSKY «ROYAL» MOUND №1 IN THE İLEK REGION.

BRASS MK-75, ELECTROPLATING WITH GILDING.

THE DIAMETER IS 0.9 CM.

DISKOID MIRROR WITH A LONG OPENWORK HANDLE.

FILIPPOVSKY «ROYAL» MOUND № 1 IN THE İLEK REGION.

ZINC, ALUMINUM, COPPER ALLOY.

THE LENGTH OF THE HANDLE IS 20.5 CM, THE DIAMETER OF THE DISC IS 17.5 CM.

NARROW-NECKED VESSEL WITH A CORRUGATED BODY FROM FILIPPOVSKY «ROYAL» MOUND № 1 IN THE ILEK REGION.

ZINC, ALUMINUM, COPPER ALLOY.

HEIGHT 7.8 CM, DIAMETER OF THE COROLLA IS 4.2 CM.

ANCIENT IRANIAN PHIAL WITH PLANT ORNAMENT FROM THE MOUND PROKHOROVKA IN THE SHARLIK REGION.

ZINC, ALUMINUM, COPPER ALLOY. THE DIAMETER IS 24 CM.

CEREMONIAL SWORD FROM THE FILIPPOVSKY «ROYAL» MOUND № 4 IN THE ILEK REGION.

ZINC, ALUMINUM, COPPER ALLOY. THE LENGTH IS 54.5 CM.

THE WIDTH OF THE CROSSHAIR IS 9.6 CM.

ANTHROPOMORPHIC FIGURINE MADE OF ALABASTER (FROM THE UPPER PAVLOVKA MOUND, ORENBURG REGION).

GYPHUM, CASTING. HEIGHT 21 CM.

**ANCIENT EGYPTIAN VESSEL (ALABASTER)
(FROM THE NOVO-KUMAKSKOGO MOUND).**

GYPNUM, CASTING.

HEIGHT IS 22.9 CM, THE BASE DIAMETER IS 15 CM.

**JUG GREY POTTERY
(FROM THE PROKHOROVKA BURIAL).**

HEIGHT IS 31, DIAMETER OF THE BASE IS 11 CM

**A ZOOMORPHIC ALTAR,
(FROM CHKALOVSKY MOUND BURIAL).
FINE-GRAINED SANDSTONE.**

THE BOWL DIAMETER IS 15 CM, HEIGHT 9,6 CM.

ЖАҢАҒАҒАҒ СҮМБӨЛ РЕТІНДЕ

Бұл кәсіпкерлер мен әріптестерімен бірге қол жеткізген нәтижелеріңізді бейнелейтін символ болып табылады. Ол сіздің жеке өміріңізді және кәсіпкерлік жолыңызды білдіреді. Ол сіздің жеке өміріңізді және кәсіпкерлік жолыңызды білдіреді. Ол сіздің жеке өміріңізді және кәсіпкерлік жолыңызды білдіреді.

ЖҮЗӨТІС НӘН СҮМБӨЛ

Жүзөтіс нән - бұл тек азық емес, бұл мәдениеттің символы. Ол сіздің жеке өміріңізді және кәсіпкерлік жолыңызды білдіреді. Ол сіздің жеке өміріңізді және кәсіпкерлік жолыңызды білдіреді. Ол сіздің жеке өміріңізді және кәсіпкерлік жолыңызды білдіреді.

ANIMALS AS SYMBOLS

Animals are symbols that represent different aspects of our lives. They are symbols of strength, courage, and resilience. They are symbols of our shared humanity and the values we hold dear. They are symbols of our shared humanity and the values we hold dear.

ИСТОРИЯ
САК
АЛТЫНЫ

САК
АЛТЫНЫ
ЗЛАТЫЕ СЕРПОВ
ИЗДАТЫЕ В 1988
ИСТОРИЯ САКОВ
И ИХНЕОЛИТОВ

